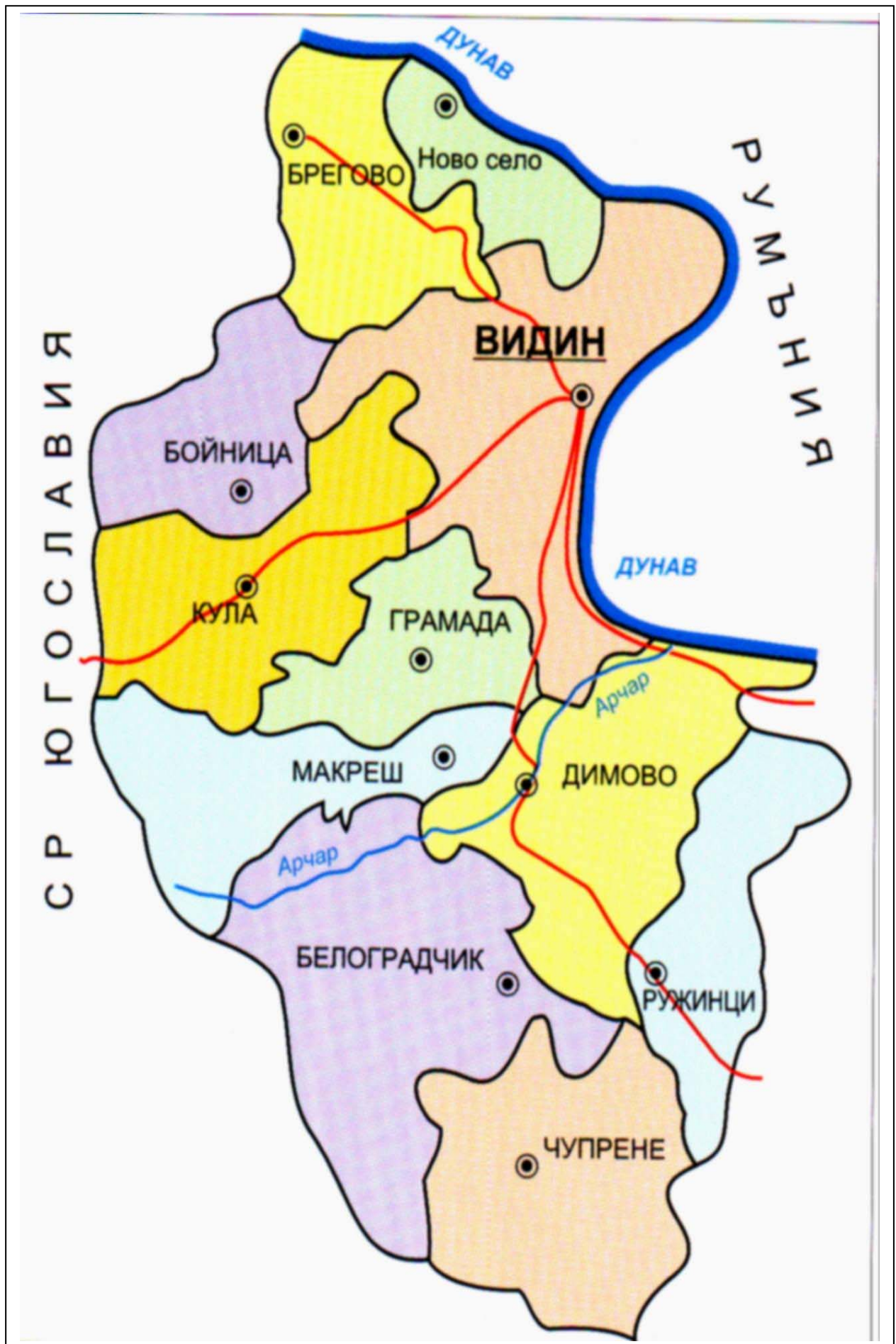

ОБЩИНА-БОЙНИЦА

**ОБЩИНСКИ ПЛАН
ЗА
РАЗВИТИЕ
2007-2013 ГОДИНА**

Септември 2005 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	4
1. РЕЗЮМЕ	8
2 АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ	9
2.1. ОБЩИ ХАРАКТЕРИСТИКИ	9
2.1.1. Общо географски характеристики и местоположение	9
2.1.2. Административна обособеност	11
2.1.3. Население и демографско развитие – основни тенденции	11
2.2. СЕКТОРЕН АНАЛИЗ	13
2.2.1. Стопански сектор	15
2.2.2. Туризъм	15
2.2.3. Културно наследство	16
2.2.4. Селско стопанство	19
2.2.5. Горско стопанство	20
2.3. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ	23
2.4. РАЗВИТИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	24
2.4.1. Пътна мрежа и услуги	25
2.4.2. Ж.п. транспорт	25
2.4.3. Водоснабдяване и канализация	25
2.4.4. Телекомуникации	25
2.4.5. Електроснабдяване	25
2.4.6. Газификация	26
2.4.7. Управление на отпадъци	26
2.4.8. Застроеност на терени в населени места	27
2.4.9. Социална инфраструктура	27
2.5. ИНСТИТУЦИОНАЛЕН КАПАЦИТЕТ/БЮДЖЕТНО ОСИГУРЯВАНЕ/ОБЩНСКИ БЮДЖЕТ	29
2.6. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ ОБЩИНИ	35
2.7. SWOT анализ	35
3. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БОЙНИЦА	39
<i>ЦЕЛИ ПРРИОРИТЕТИ И МЕРКИ ЗА РАЗВИТИЕ ДО 2013 г.</i>	40
ОСИГУРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ, ПРОЦЕДУРИ НА ПАРТНЬОРСТВО	50
МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА	51
Приложение 1	58
Приложение 2	62

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за развитие на Община Бойница е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие, приет от Народното Събрание на Република България през м. февруари 2004 г., публикуван в ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.

Той определя целите и приоритетите за развитието на община Бойница като елемент на развитието на страната и в частност на Северозападния район за планиране.

Общинският план за развитие е отворен и динамичен документ. Подлежи ежегодно на отчет, актуализация и допълнение.

Общинският план за развитие е разработен в съответствие с предвижданията на Областната стратегия и схема за развитие и устройство и Националната стратегия за регионално развитие. Неговата структура позволява той да бъде координирано управляван и да допринесе за реализацията на Плана за развитие на Северозападния район за планиране на Република България. С оглед на последващото приемане на Областната стратегия и схема за развитие и устройство и Националната стратегия за регионално развитие, така разработения общински план за развитие следва да бъде съгласуван с другите два документа.

Общинският план за развитие на Община Бойница обхваща периода 2007 – 2013, но заедно с това съблюдава изпълнението на основните стратегически цели и приоритети за развитие на общината и за периода 2005 - 2007 година.

Основните задачи на плана за развитие на община Бойница са:

- Да дефинира стратегическите цели на общинското развитие за периода до 2013 г.
- Да очертае изпълнима стратегия за постигане на тези цели чрез определяне на основните приоритетни направления, мерки и проекти, институционалното и финансово осигуряване на плана.
- Да послужи за мобилизиране на собствените и привличане на външни ресурси за постигането на мотивираните цели.
- Да създаде работещ ефективен “контакт” с очакваните структурни фондове на ЕС и привличането им в територията на общината. Финансирането на местни проекти от външни източници в бъдеще ще бъде изключително трудно, ако същите не са част от планов документ, по който има обществено съгласие.
- Да интегрира всички заинтересовани страни към изпълнението на мерките, заложи в плана и по този начин да разшири демократизацията на управлението и чрез разширяване на социалната основа на стратегическото планиране.

Принципът на партньорство е приложен при всички етапи на разработване на плана. В неговото изработване основно участие взеха общинската администрация, деконцентрираните държавни служби на територията на общината и консултанти на Фондация за реформа в местното самоуправление.

Изработването на плана премина последователно през следните фази:

- **Предварителни проучвания:** В тази фаза бяха проучени наличните документи за стратегическо планиране в общината и събрана актуална статистическа информация. Бяха създадени и разпространени секторни анкети за допълнителна информация от общината;
- **Теренни проучвания и консултации:** Организиран бяха познавателни проучвания на 9 села и проведени интервюта с кметове и кметски заместници. Бяха направени профилирани консултации с общинска администрация. За консултиране с общественото мнение беше направено допитване до определени граждански групи и неправителствени организации и местния бизнес;

- **Междинно съгласуване, принос на партньорите:** В работни срещи с представители на общинска администрация, Общински съвет бяха обсъдени основните проблеми на общината, стратегическите цели и приоритети. Представителна група на общинския съвет оформи информирано мнение по визията, приоритетите и мерките на плана в рамките на работни срещи на комисиите на ОБС – Бойница.
- **Предварителен проект:** Настоящият проект на плана подлежи на предварително обсъждане от общинския съвет. След отразяване на забележките и препоръките, той ще се бъде преработен в “Окончателен проект” и представен отново за официално приемане.

Общинският план за развитие представлява по-висок етап на развитие на планирането на приоритетите, целите и мерките за тяхното изпълнение, опиращ се и на Стратегията за развитие на общината, изработена през 2000 година. Планът е разработен в период, когато Република България приключи преговорите за присъединяване към Европейския съюз и навлезе в периода на бързи трансформации, както на организационни структури, така и на регулиращи регионалното, устойчиво и балансирано развитие документи. До началото на 2007 година страната ни трябва да разработи всички необходими планови и регулиращи документи, за да е в състояние да започне активното си участие като равнопоставен член на ЕС с усвояването на вече определената финансова рамка за периода 2007 – 2009 година.

Именно в този контекст е разработен Планът за развитие на Община Бойница, който отговаря на основните изисквания на регионалната политика на България в периода преди пълноправно участие в ЕС:

- последователност и съответствие с регламентите и изискванията на ЕС;
- дългосрочност на целите и приоритетите;
- краткосрочност на програмата за реализация и индикативната финансова таблица в рамките на специфични периоди – в конкретния случай - периодът до края на 2007 година;
- възможност за развитие в следващия период – 2007 – 2013 година, когато средата за реализация на конкретните мерки ще бъде променена и същевременно постигането на целите ще се основава на постигнатото в периода 2005 – 2007 г.

Общинският план за развитие на Община Бойница съдържа: анализ на икономическото и социалното развитие на общината; анализ на силни и слаби страни, предимства и заплахи; приоритетите и специфичните цели и мерки за развитие на общината; описание на съвместни дейности и проекти, които допринасят за постигане целите на развитието чрез сътрудничество със съседни общини; индикативна финансова таблица, обобщаваща възможните ресурси за реализация на дейностите и проекти; реда и начина за осигуряване на информация и публичност на плана.

Основните методи, използвани при разработването на Общинския план за развитие на община Бойница са:

- балансирано и поетапно планиране на ресурсите на базата на анализ на ситуацията и постигнатите през последните 4 години резултати;
- интегрирано развитие на дейностите в съответствие с ресурсите, традициите и националната и регионална рамка за развитие;
- идентифициране на спецификата на общината и ориентиране на ресурсите и дейностите в посока нейното развитие.

Стратегическата роля на общината, в процеса на претворяване в действителност на виждането за бъдещето се определя от нейната **ВИЗИЯ**:

ВИЗИЯ НА ОБЩИНА БОЙНИЦА ЗА ПЕРИОДА 2007 - 2013

Устойчиво икономическо развитие на община Бойница, насочено към здравни, социални, професионални и екологични придобивки за нейните граждани чрез постигане на Европейските стандарти на модерния и технологично ориентиран стил на живот.

Обособените в Общинския план за развитие приоритети отговарят на националните и областни приоритети и цели, както следва:

Приоритет 1: Развитие и ефективно използване на обществената инфраструктура, осигуряваща висок жизнен стандарт

Приоритетът е в съответствие с Национален Приоритет 1:

Цел 1.1: *Въвеждане на съвременни стандарти и технологии за управление на общинската инфраструктура.*

Цел 1.2.: *Обновяване и подобряване на техническата и социална инфраструктура, обслужваща населението на общината.*

Приоритет 2: Развитие на икономиката на територията на Община Бойница и увеличаване на нейната конкурентоспособност

Приоритетът е в съответствие с Национален Приоритет 2:

Цел 2.1: *Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика чрез привличане и задържане на инвестиции.*

Цел 2.2: *Създаване на условия и стимулиране развитието на малкия и среден бизнес.*

Цел 2.3: *Развитие на селското стопанство като традиционен отрасъл и осигуряване на трайна заетост в района на общината.*

Приоритет 3: Подобряване на жизнената среда и утвърждаване на общината като предпочитано място за живот и реализация

Приоритетът е в съответствие с Национален Приоритет 4:

Цел 3.1: *Адаптиране на социалната инфраструктура към определени обществени групи – социално слаби, хора с увреждания, възрастни хора, деца в неравностойно положение и др.*

Цел 3.2: *Подобряване условията за живот на младите хора.*

Цел 3.3: *Изграждане на удобна и съвременна жизнена среда.*

Цел 3.4: *Повишаване на ефективността на енергопотребление на битовите и обществени потребители.*

Приоритет 4: Повишаване на административния капацитет и качеството на работната сила

Приоритетът е в съответствие с Национален Приоритет 3:

Цел 4.1: *Повишаване на професионалното равнище на работната сила чрез допълнителна квалификация, съобразно потребностите на пазара на труда.*

Цел 4.2: *Изграждане на съвременна и компетентна администрация.*

Цел 4.3: *Развитие и укрепване на институционалната среда за усвояване на европейските фондове, създаване на публично-частни партньорства и реализиране целите и задачите на плана.*

Приоритет 5:Балансирано развитие на населените места в общината в контекста на устойчивото регионално развитие

Приоритетът е в съответствие с Национален Приоритет 5:

Цел 5.1: *Анализ и планиране на потребностите и икономическо развитие на селата.*

Цел 5.2: *Намаляване на различията между селските райони и града.*

На практика в настоящия стратегически документ е достигната висока степен на съответствие в себе си всички нормативни изисквания, съобразява се с реалностите и потенциала за развитие на общината и отчита мненията на основните заинтересовани страни, което е важна предпоставка за бъдеща успешна реализация.

Принципите, на които се базира Плана на развитие са изцяло подчинени на принципите на балансираното развитие на политиката на Европейския съюз за регионално развитие: единен подход; концентрация на ресурсите; партньорство, публичност и прозрачност, допълняемост на финансирането, координация на дейностите, съгласуваност на политиките, инструментите и дейностите, спазване на законовата и подзаконова нормативна уредба на страната и регулациите на Европейския съюз.

Водещ консултант и партньор в процеса на стратегическо планиране е екипа на „Институт за социална интеграция”, София.

В разработването на настоящия план е използвана цялата налична информация и компетенции на партньорите. Въпреки всичко, планът има аспекти на несигурност. Заплахите за реализацията му се коренят в недостатъчни ресурси и все още силен централизиран ведомствен подход в планирането и управлението. Това води до недостатъчна координация на финансовите ресурси.

Планът за развитие на общината е разработен съгласно Методическите указания на Министерство на регионалното развитие и благоустройството за разработване на Общински планове за развитие до 2013 г.

1. РЕЗЮМЕ

Община Бойница е разположена в Северозападна България като общинският център Бойница се намира на 250 км северозападно от столицата София и на 35 км. западно от Областния център-Видин. Тя попада в териториалния обхват на Северозападния район за планиране, в който са обособени три области – Враца, Монтана и Видин.

Област Видин обхваща северозападната част на Северозападна България с площ 3022 км², което е 2.7 % от територията на страната. На север област Видин граничи с река Дунав и са създадени естествени условия за преки връзки с Република Румъния и другите страни от Дунавския басейн. На запад е в съседство с Република Сърбия, на изток - област Монтана.

Географското положение на областта векове наред е благоприятствало развитието и като транспортен, търговски, културни и политически център. Област Видин е входно-изходна артерия на Република България за Европа и света.

Община Бойница е разположена по протежение на реките Бойнишка, Тополовец и Рабровска, на площ от 165,7 кв. км. Регионът има приятен умерено-континентален климат, лесен транспортен достъп и е подходящ за развитие като един икономически, туристически и културен център. Населението на община Бойница е 2 104 жители, на средна възраст 64,7 години.

Регионът е екологично съхранен с плодородна земя и има общински язовири изграден през 60-те години на площ от 500 дка., осигуряващ възможности за индустриално и земеделско развитие, както и за рекреация.

Община Бойница отстои едва на 35 км от гр. Видин, който се явява важен транспортен възел с добре изградена инфраструктурна обвързаност със столицата от една страна, и със северната част на България от друга. През територията на Община Видин, непосредствено до Община Бойница минават някои от основните комуникационни артерии в Европа: Транспортен коридор №4 – Крайова – Видин – София – Кулата и коридор №7 по река Дунав.

Населението на общината е концентрирано в общинския център Бойница, а пет от малките населени места са с по-малко от 100 жители, което поставя редица въпроси за функционирането, ефективността и качеството на редица социални услуги в сферата на здравеопазването, образованието, комуникациите.

Община Бойница ще разглежда своите възможности за развитие в контекста на присъединяването на България към ЕС и произтичащите от това възможности и изисквания.

ДЕЙСТВАЩИ ПЛАНОВЕ И РАЗРАБОТКИ

Визират се следните планови документи:

- Стратегия за развитие на Община Бойница 2000 – 2006 година.
- План за регионално развитие на Северозападния район 2007-2013г.
- Стратегия за развитие на област Видин 2007-2013г.

2. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ

2.1. ОБЩИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

2.1.1. Общо географски характеристики и местоположение

2.1.1.1. Географско положение

Община Бойница е разположена в най-северозападната част на страната на площ от 165.7 км² и граничи на север и запад с Република Сърбия, на юг и югоизток с община Кула, на изток с община Видин и на североизток с община Брегово. На територията на общината няма изградено ГКПП, като най-близкото е Връшка Чука и отстои на 22 км от Република Сърбия.

От общата площ 80.15% са селскостопански фонд, 14.85% - горски фонд, 3.25% - фонд "Населени места", 1.75% - водни площи, пътища и инфраструктура.

Връзките със съседните общини се изразяват в:

- *икономически* - обмен на суровини, материали;
- *транспортно-комуникационни* – потоци от стоки и хора;
- *социален сервиз* – обекти с над-общински мащаб – образование, наука, култура, здравеопазване, спорт;
- *административно обслужване* – общинска администрация и децентрализирани служби;
- *ежедневни трудови пътувания* – по повод заетост в "областния център".

2.1.1.2. Кратка историческа справка

Центърът на общината - с. Бойница изгражда своя облик в течение на столетия. Първите данни за селото датират от IV век преди новата ера. Бойница е едно от най-старите селища в бившата Кулска околия, което многократно е било разселвано. Първото заселване на селото е било в местността "Себинци", което е просъществувало до X век, след което е било опожарено, а населението му се укрило в местностите "Забела", "Швърлик" и "Сулища". В местността "Сулища" в близост до Гюринска река се създава Гюринско село, което през 1241 г. е опустошено. Оцелялите и спасили се жители се укрили в местностите "Плачковец", "Бранчинци" и "Нишора". Легендата говори, че между укрилите се се явила една решителна и мъжествена мома Бояна, която събира чета, обикаля гори и долини и прогонва татарите. След разпускане на четата, четниците и други бежанци от Гюринско село се заселват в местността "Койчов дол" и създават Боянино село. През 1590-1600 година селото било ограбено и опожарено. Оцелялото население се преместило в района, където сега се намира с. Бойница.

След погрома на Чипровското въстание през 1688 година и след това до 1690 година в с. Бойница се заселили цели махали с преселници от Чипровско и Тетевенско, основно от селата Добровци, Ябланица, Шумене и др. Бойница е център на Пуйковата размирица (1849 г.) предвестник на Видинското въстание 1850 г. Едно село възстанало против една Империя. След погрома на Тимошкото въстание 1883 г. (Сърбия) голяма част семейства се преселват и заживяват в долния край на с. Бойница.

През 1879 г. бойничанина Цанко Нинов е избран за народен представител във Великото народно събрание, а след това дълги години е кмет на общината. През 1886 г. Бойница е призната за община в състава на Кулска околия. Село Бойница е било най-голямото просветно огнище в Кулската околия. На 26 октомври 1820 г. е открито първото в северозападна България килийно училище. Същата година за 40 дни е построена първата в северозападната част на околията черква "Успение Богородично" в която е служил първият български митрополит на Видинската епархия и пръв български екзарх - Антим I. На 29 април

1871 година била завършена сегашната черква “Св. Троица” в центъра на селото. През 1903 г. е основано читалище “Надежда” и Народен университет, а през 1908 г. е учредена Кредитна кооперация “Земеделец”. През 1918 година е разкрита частна прогимназия към кооперацията.

В парламента през 1923 г. в земеделската парламентарна група е избран бойничанина Георги Косовски, дотогавашен главен секретар на Министерство на вътрешните работи, който става жертва на реакцията след атентата в черквата “Св. Неделя” през м. април 1925 г. Легендата говори, че село Бойница било наименовано на Бояна Войвода. Бойница е българско-славянско име, изразяващо дейността на бойци, които водят бой с враговете за защита свободата на своето родно място, на своите сънародници, на своя народ. Жителите на Бойница не веднъж са влизали в люти боеве с враговете на техния роден край.

2.1.1.3. Климатична характеристика

В климатично отношение районът на Общината попада в умерено-континенталната климатична област с ясно очертани четири годишни времена. Лятото е топло, зимата мека, хладни и дъждовни са пролетта и есента.

За формирането на климата на общината съществено влияние оказва преобладаващия северозападен пренос на силно трансформирани океански въздушни маси, идващи от Северозападна Европа, идващите от север-североизток континентални въздушни маси и проникващите от юг топли тропични въздушни маси. Отличава се със сравнително студена зима и горещо лято. Средногодишната температура е 11.9°C, средноянуарската е - 25°C, а средноюлската – 37°C. През зимата често явление са приземните термични инверсии, свързани с ниски минимални температури и мъгливо време, а през лятото – значителни засушавания. Средногодишните валежи – 30-35 л.кв.м. и са около средните за страната. Поради активен пренос на влажен и неустойчив въздух, а също и допълнителна термична конвекция през втората половина на май и през юни, се развива мощна гръмотевично-дъждовна облачност със силни валежи и дори градушки. Снежната покривка се задържа средно около 135 дни. Преобладават северните и северозападните ветрове, съответно 39.2% и 21.9%, с най-големи прояви през студеното полугодие.

2.1.1.4. Геоложка характеристика и полезни изкопаеми

В геолошко отношение теренът на Община Бойница принадлежи към Дунавска хълмиста равнина и е сравнително разнообразен. Установени са триаски, юрски и долнокредни плиткоморски утаени скали: червени пясъчници, конгломерати, варовици, мергели, пясъчливи варовици и др. В местата по долините на реките Бойнишка, Рабровска и Тополовска преобладават неозойски наслаги и алувиални отложения.

В Община Бойница не са разкрити полезни изкопаеми. Преди повече от 20 години в района на с. Градсковски колиби бяха извършени сондажи, които в последствие бяха запечатани и информация за открити находища не бяха оповестени.

2.1.1.5. Водни ресурси

Наличните водни ресурси на територията на Община Бойница са формирани от повърхностни и подземни води. Подземните води са важно звено във водния баланс на разглежданата област. Най-благоприятни условия за събиране на грунтови води съществуват в алувиалните наслаги на речните тераси и наносните конуси.

През общината протичат три по-малки реки с изразено пролетно пълноводие и стабилно есенно-зимно маловодие: Бойнишка, Рабровска и Тополовска.

Най значим воден басейн е построения през 60-те години общински язовир. Водохранилище се намира на 5 км. южно от с. Бойница. Водосборният басейн е с площ 500 дка. Средногодишната водна маса на язовира е 1,3 млн. м³, а общият обем – 2,5 млн. м³.

Районът се отводнява от реките Бойнишка, Рабровска и Тополовска. Най-многоводни са през периода март-юни вследствие снеготопенето и пролетно-летния валежен максимум. Дъждовното подхранване на реките тук представлява 35-40%, а снежното – 20-30%.

2.1.1.6. Почви

Почвите в региона са излужени черноземи смолници, алувиално-ливадни по течението на реките.

2.1.2. Административна обособеност

Населените места в община Бойница са 9 – Бойница, Раброво, Шишенци, Бориловец, Периловец, Гр. колиби, Каниц, Шишиковски колиби и Халовски колиби.

Административен център на общината е село Бойница.

Около 95% от територията на общината е заета от селища с малък демографски потенциал. Там се наблюдава подчертана тенденция към депопулация.

Поляризация на селищната мрежа рефлектира и в структурата на местното самоуправление – 2 села са със статут на кметства с придадени към тях по едно населено място, другите 3 – са кметски наместничества и едно населено място административен център на общината. Едно от кметствата е близо до нормативния демографски минимум (250 жители) и е застрашено да изгуби статута си на самоуправляваща се общност.

2.1.3. Население и демографско развитие – основни тенденции

Населението на Община Бойница към края на 2004 г. по данни на Националния статистически институт е 2104 души.

Табл. 1 Население на селата, 2004

Населено място	Общо население	В т.ч. до 18 г.	В т.ч. жени	18 г. - 64 г.	В т.ч. жени	Над 64 г.	В т.ч. жени
Бойница	788	53	25	204	74	531	300
Раброво	688	36	19	192	55	460	244
Шишенци	239	14	7	78	34	147	81
Бориловец	278	12	5	84	43	182	99
Периловец	133			26	15	107	62
Гр. колиби	93			12	8	81	47
Каниц	26			6	3	20	11
Шишиковски колиби	22					22	14
Халовски колиби	3					3	
Общо	2104	115	56	602	232	1553	858

За 3 години жителите са намалели с 166 души.

Динамика на населението

Естественят прираст в общината е отрицателен, с тенденция на увеличаване през последните няколко години. Величините са много над средните за страната и над по-голяма част от общините от Северозападния район.

- Живородени деца - 6 (2001), 4 (2002), 6 (2003).
- Коефициент на раждаемост – 3‰ за 2001 г., 2‰ за 2002 г., 3‰ за 2003 г.
- Починали – 54 (2001), 57 (2002), 55 (2003).
- Коефициент на смъртност – 24 ‰ за 2001 г., 26‰ за 2002 г., 25‰ за 2003 г.
- Детска смъртност – 0 ‰

Табл. 2 Естествено движение на населението – 2004 г.

	Смъртност (‰)	Детска смъртност /до 1 г. на 1000 живородени/	Раждаемост (‰)
Бойница	27,09	0	1,95
Северозападен район за планиране	19,53	12,64	7,72
България	14,35	12,34	8,63

Демографското развитие на общината може да се обособи в два периода:

- Непрекъснато намаляване на населението до 1965 г;
- Намаление за периода 1985-2003 г., с по-висок темп след 1992 г.

Динамиката в броя на населението е съпроводена и с промени в неговата *възрастова структура*. Очертава се застаряване на населението – броят и делът на лицата под 15 г. постепенно намалява. Увеличава се броят и делът на лицата в надтрудоспособна възраст, но причината е в променените възрастови граници за тази категория след 2000 г. Процентният анализ на възрастовите групи на населението показва доминиращо присъствие на възрастовата група на надтрудоспособно население над 64 години – 73,81%. Едсва 5,47% са младите хора и децата до 18 години; и 20,72% е населението от 18 до 64 години. При такъв възрастов състав на населението общината не прави изключение от общата тенденция на застаряване на населението на страната.

37,45% от населението на общината е концентрирано в общинския център с. Бойница. По-голяма част от населените места са с население под 500 жители с изключение на селата Бойница и Раброво. Общият брой на населените места с население под 500 жители е 7, което е 29,85% от всички населени места в общината.

Като цяло, селското население е застаряло, но вътрешните структурни различия дават основание за обособяване на три групи села:

- *Първа група* – села с нормална, ненарушена възрастова структура – 1 общинския център;
- *Втора група* – села с влошена възрастова структура – 2;
- *Трета група* – 6 села със силно влошена възрастова структура – това са много малки и малки села и махали разположени главно в периферията на общината.

Тези данни категорично показват тенденцията за концентрация на населението към поголемите с изградена инфраструктура селища и рамкират възможните посоки за развитие на общината като цяло. Те поставят и редица въпроси за функционирането, ефективността и качеството на редица социални услуги в сферата на здравеопазването, образованието, комуникациите. Опустяващите населени места изискват ясна стратегия на общината за тяхното бъдеще и като сграден фонд и като неизползвани потенциални възможности в сферата на нетрадиционни видове туризъм.

Етническата структура на общината се определя изцяло като българско, изповядващо източно-православна религия.

Ниво на безработица:

Към м. август 2001 г. регистрираните безработни в общината са 227 души, от които 85 жени (37.4%). От общо регистрираните безработни, 14 души (6.2%) получават обезщетения за безработица от БТ, а останалите 213 души (93.8%) са регистрирани на общо основание без обезщетения.

2.2. СЕКТОРЕН АНАЛИЗ

Развитие на икономиката – тенденции, процеси, проблеми

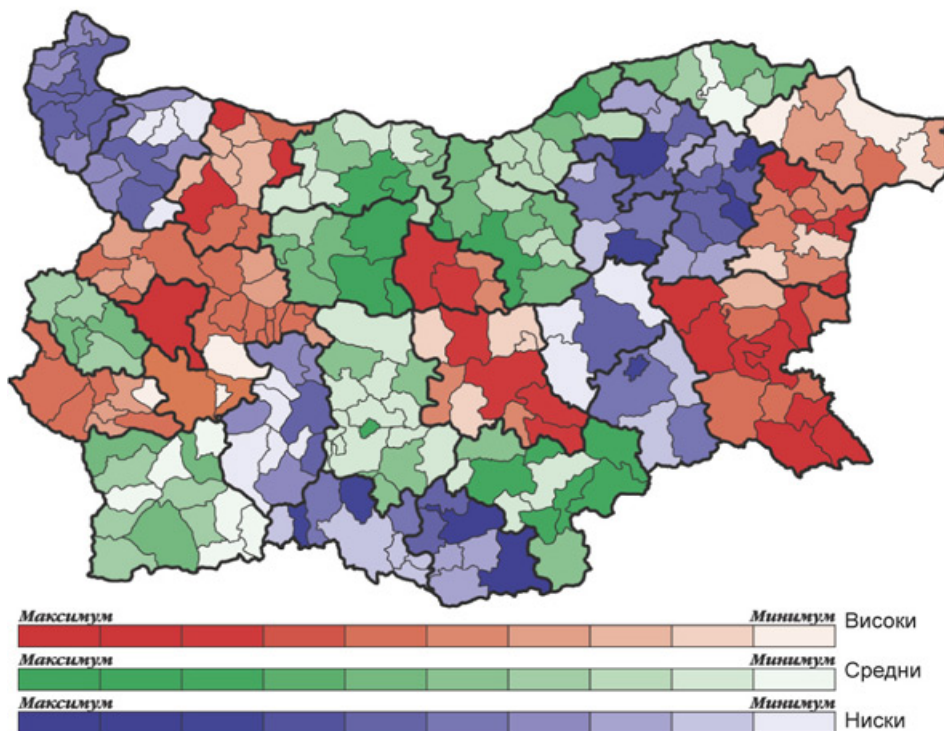
След кризата през 90-те години, общината не успя да започне процес на преустройство в икономиката си и сега е една от общините в страната, развиващи се с бавни темп. Според последните оценки, общината се класира на едно от последните място в страната по БВП на човек (според доклада на ПРООН за ИЧР, 2002 г.).

Независимо от слабото нарастването, ръстът на инвестициите в общината е крайно недостатъчен за по-значително структурно преустройство на неговата икономика.

Общината отново е на едно от последните места по конкурентоспособност на икономиката (по данни за 2003 година), по проучване на ПРООН. Конкурентоспособността на общината в случая се разглежда като резултат от действието на следните три фактора: потенциал (природен и антропогенен), равнище на социално-икономическо развитие и човешко развитие. На свой ред потенциалът се оценява въз основа на следните шест показателя – територия, относителен дял на земеделските територии, относителен дял на горските територии, гъстота на населението, относителни дялове на населението „под” и „над” трудоспособна възраст.

Това подсказва, че Бойница не разполага с голям потенциал да ускори своето развитие от икономическа и социална гледна точка. По показателя БВП на един жител община Бойница се нарежда в групата общини, които са под средното равнище за страната. Според информацията за 2003 г. общината е много ниско равнище на този показател спрямо областната икономика. Показателят БВП на ниво общини е твърде условен, но все пак дава възможност за сравнителна съпоставка на икономическото равнище на отделните общини.

Карта на индекса БВП по области и общини

По данни на Териториалното статистическо бюро, през 2003 г. производствено-икономическият комплекс на Община Бойница реализира 1 400 000 лв. нетни приходи от продажби и ангажира 284 наети души, в т.ч. в общественния сектор 247 души и в частния сектор 37 лица.

Териториалното разпределение на икономическите дейности е недостатъчно балансирано като голяма част от заетостта все повече е формира от търговията и услугите. Наблюдава се значителен спад на заетостта в производствения сектор заради потичащите процеси на реструктуриране.

Икономическият облик на общината е селскостопански, с подчертан самовъз-производствен характер. Увеличава се производството върху закупена и окупена земя в с. Бойница до 53,46%, реализирано от външни стопански субекти, както и това в дребни стопанства за лична консумация. Общо за общината обработваната земя възлиза на 27,54 %. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваща добра жизнена кариера на млади хора.

Отраслова структура на икономиката спрямо заетите лица

Разпределението на наетите лица в общината е както следва:

В общественния сектор са заети 247 души – 68% от трудоспособното население

Най-малка заетост се създава от частния сектор 37 души – 10%.

И 79 души не се определят като работещи или безработни

Трябва да се има предвид, че значението на селското стопанство в заетостта е много по-голямо, тъй като значителна част от производителите не са регистрирани по търговския закон.

2.2.1. Стопански сектор

2.2.1.1. Промисленост

Отрасловата характеристика на икономиката на община Бойница не доминира от дейности, свързани с развитие на промишлеността. От значение бяха единствено двата цеха за производство на каучукови и пластмасови изделия към «КУЛА-РИНГ» АД, които в продължение на 3-4 години бяха закрити .

В Бойница работи и една фурна, която основно задоволяват потребностите на населението от общината и района.

2.2.1.2. Търговия и услуги

Общи икономически показатели

Секторното разпределение в икономиката в проценти по брой предприятия е, както следва:

Селско и горско стопанство, лов и риболов – 68%
Промисленост – 0%
Търговия и услуги – 15%
Хотели и ресторанти – 5%
Транспорт – 5%
Други – 7%

Икономическите приоритети на общината са:

- Привличане на инвестиции
- Откриване на работни места
- Стимулиране на традиционни за общината производства

Особено важна в това отношение е подготовка на общинското ръководство за изграждане на *Индустриален парк и зони*, разположени в близост до транспортна инфраструктура. Това ще осигури на общината редица сравнителни предимства към момента, когато от София ще започнат да се пренасочват част от инвестициите. Приоритетни направления на индустриалния парк са екологично чист, основаващ се на науката бизнес в следните отрасли: логистика и спедиция, складове, хранителна и преработваща промишленост.

Бойница е подходяща също и за развитие на земеделието и хранително-вкусовата промишленост. В допълнение, наличните сгради и изградени инфраструктурни благоустройства правят възможно бързото развитие на фирмите и намаляват техните капиталови инвестиции.

2.2.2. Туризъм

Сравнително големия брой туристически атракции на територията на община Бойница биха стимулирали развитието на туризма. Забележителности, като единствения в Северозападна България водопад на границата между община Бойница и община Кула, пещерния манастир по пътя за с. Раброво, останките от римска крепост “Пецино кале” в с. Бойница и др. биха привлекли вниманието на туристите. Добрите природо-климатични условия, екологично чистата територия и гостоприемството на населението от общината са добра предпоставка за развитието на селски туризъм. Въпреки тези си дадености общината не

развива туризма, като и няма развита хотелска и посетителска база и има ограничен кадрови потенциал.

Ето защо Бойница трябва да се възползва от историческите си, културните си и природни даденостите и да насочи усилията си към развитие на хотелско и екскурзоводско осигуряване на туристопотока към своята община..

2.2.3. Културно наследство и неговият потенциал

Състояние на културно-историческото наследство.

Районът на Бойница традиционно остава встрани от историческите процеси протичащи на Балканския полуостров. Това се обуславя от различни природогеографски и исторически фактори. В епохата на античността тук няма важни политически центрове на траките. Друга особеност е, че районът не попада в обхвата на гръцката колонизация. Едва през римската епоха /от II век пр.Хр. до IV век/ тук забочват по-динамични процеси, свързани с изграждането на крепостта “Пацино кале”, като градски център в с.Бойница. Той се оформя предимно във връзка с близостта на римския лимес – границата на римската империя по р. Дунав в един период от няколко века. В Ранното средновековие районът е заселен от славянски групи, но що се отнася до Първото българско царство регионът не представлява значителен интерес.

Музейна мрежа и състояние на археологическите проучвания.

Поради историческите особености на региона Бойница разполага са с по-ограничено културно наследство в сравнение с други общини. Това обяснява защо музейната мрежа в тук е в известна степен по-малко развита отколкото в други региони. Това се дължи и на факта, че от Освобождението на България през 1878 досега тук се провеждат по-малко на брой и по-незначителни по обхват археологически проучвания.

Към настоящия момент в Бойница не функционира Исторически музей.

Проблеми на културното наследство.

- Физическо опазване. Характерен за цялата страна и се изразява основно в постоянните иманярски набези над археологически обекти.
- Информация. Разпределението на отговорностите на администрацията във връзка с културното наследство създава редица проблеми по отношение на информацията за него. Информацията за отделните археологически обекти се съдържа в “Археологическа карта на България” която обаче е с режим на ползване – “за служебно ползване” и не се разпространява свободно. Гражданите и различните организации на практика нямат свободен достъп до тази информация, нито до информацията съдържаща се в регистъра на Националния музеен фонд, воден от НЦМГИИ, който съдържа информация за всички движими паметници на културата. Проблемът с липсата на информация има и други измерения - за редица обекти няма публикации с научен характер, а обектите, за които има туристическа информация от какъвто и да е вид са около 5-10% от всички обекти. На туристическите карти много от обектите не са отбелязани, няма ги и в различните туристически материали, които се изработват. Туроператорите и сродните им също не разполагат с подобна информация.
- Социализация. Проблемите, свързани със социализацията на културното наследство в Бойница са сходни с проблемите в останалата част на страната, но са подчертано по-остри като се има предвид и общата изостаналост на региона по икономически показатели. На първо място това е почти пълната липса на достъпност за недвижимите паметници на културата и липсата на прилежаща инфраструктура, която би позволила паметниците да бъдат

социализирани и включени в туристически дейности. За движимите паметници на културата това е липсата на експозиционна площ и лошото стопанисване на музейните фондове. Лошата социализация се поражда от различни фактори, вкл. липсата на конкретни дейности по социализацията на паметниците като консервация и реставрация, липсата на мащабни археологически проучвания и реставрационни дейности, липсата на информация, липсата на проекти по международни програми, насочени към тези проблеми и др.

- Човешки фактор. В региона е кадровият потенциал от специалисти е по-нисък особено що се отнася до археолози, музейни работници, специалисти по консервация и реставрация, специалисти по културен туризъм. Наличните кадри в голямата си част са в пенсионна възраст. Основно кадровият потенциал е концентриран в Видин.

Перспективи пред културно-историческото наследство в Бойница

Потенциал на културното наследство

Традиционно в нашата страна културното наследство, а и културата в по-широк план, са схващани като част от непроизводствения сектор. Същевременно в периода от 1944 до 1989г. се практикуваше една тотална система на субсидиране, в която културното наследство и свързаните с него хора и организации на практика бяха извадени от обхвата на реалните икономически процеси и бяха превърнати в субсидиран сегмент, от който не се очаква да произвежда обществен ефект различен от образователен и възпитателен. Тези нагласи у хората, работещи в сферата на културното наследство са една от пречките за реалната му социализация и включването му в реалната икономика.

Основният икономически потенциал на културното наследство се свързва със сферата на туризма, а така също и с определени поддържащи го отрасли като извършването на строителни работи, изработването и търговията със сувенири, отпечатването и разпространението на туристически материали и др.

На второ място движимото културно наследство в близките няколко години - движимите паметници на културата собственост на физически и юридически лица - ще се оформят като част от търговията с дефинираните от ЕС "културни ценности".

Връзка с туризма

Различни експертни оценки правени от Министерството на културата и туризма предвиждат, че около 20-25% от туризма у нас ще се свързва с културното наследство на страната. Това е значителен потенциал, който в момента не се използва. Той е особено значим за Бойница, който не обхваща значителни морски или планински курорти и трябва да компенсира тази даденост с други атрактивни дестинации. Альтернативният подход е създаването и експлоатирането на маршрути, които включват обекти от региона и са свързани с действащите големи курорти. Потенциал за развитие на туризъм, свързан с културното наследство, има във връзка с движението на туристи по р.Дунав.

Трябва да се отбележи, че потенциалът на културното наследство в Бойница способства за развитие на форми на туризъм при които се посещават както културни, така и природни забележителности. Този комплексен подход – използването на хибридни форми като съчетаване на еко-туризъм с културен туризъм – увеличава привлекателността на района. Природните дадености на района допускат по-специални форми на туризъм като спелеоложки туризъм, екстремни спортове и др. Съчетаването им с културен туризъм ще доведе до повишаване на привлекателността на региона.

Възможности за развитие , свързани с културното наследство в Бойница

Археологически проучвания и консервация и реставрация.

За да се осигурят достатъчно привлекателни дестинации за туризъм, както и по принцип да се увеличи потенциала на региона в сферата на културното наследство, следва да се стимулират дейностите свързани с археологически разкопки, консервация и реставрация на недвижими и движими паметници.

Изграждане на прилежаща инфраструктура и осигуряване на физическа охрана на недвижими паметници и археологически обекти.

Следва към всеки от набелязаните като перспективни обекти, както и други, които ще бъдат определени като такива, да се изгради необходимата прилежаща инфраструктура. За всеки обект се ползва предварително набраната информация или се правят нови заснемания и огледи. Елементите които трябва да се изградят се определят за всеки конкретен обект. Като цяло те са: - пътища, пътеки, стълбища, парапети, табели, маркировка, тоалетни, спирки, посетителски центрове, обезопасителни съоръжения, охранителни системи, камери и др.

Включване на социализираните обекти в туристически пакети.

Подготвените за посещения обекти, както и музеите, следва да се включат в туристически пакети с различен обхват. Тъй като регионът не е достатъчно богат сам по себе си, основният акцент трябва да се търси в услуги, при които групи се водят от други региони или големи курорти с цел посещение на конкретни обекти. Това не се отнася за специфичните видове туризъм като спелеоложки туризъм и екстремни спортове, където могат да бъдат развити пакети само за региона на Бойница. Трябва да се подготвят пакети за групови и индивидуални обиколки. Всеки пакет трябва да е обезпечен с рекламни материали, включително и дигитални представяния на културно-историческите обекти, музейните сбирки и т.н. Пакетите трябва да са съобразени с наличната леглова база и да включват ползването на разработени туристически наръчници на западни езици. Пакетите трябва да се предлагат на национални и международни туроператори, а също така да се рекламират на регионални, национални и международни срещи и панаири, туристически борси. Перспективно е да се организира във Бойница туристическа борса с участието на фирми от трите съседни държави, която да бъде тематична и посветена на културния туризъм. Това ще позволи изработването и на международни пакети, както и ще стимулира контактите между туроператорите. В тази насока са перспективни и т.нар. поклоннически туризъм, спелеоложкия туризъм и др.

Изграждане на посетителски центрове, офиси по туризма, обучение на кадри.

За да се повиши туристическия потенциал, свързан с културно – историческите ценности, трябва да се обезпечи туристическия поток към съответните обекти посредством осигуряването на достатъчно информация и услуги за туристите. Това се отнася в особена степен до индивидуалните туристи, които не посещават региона организирано. Следва информацията за културно-историческите обекти и музеите да се представи широко в туристическите офиси. Следва да се направят посетителски центрове за всеки по-голям обект, където да могат да се ползват услугите на подготвени екскурзоводи, да могат да бъдат закупени сувенири и др. Възможно е такива центрове да се изградят както на самите обекти, така и в близки населени места.

Следва туроператорите , местните власти и граждански организации, занимаващи се с туризма, да бъдат кадрово обезпечени. За целта трябва да се проведат обучения, за които да бъдат привлечени специалисти от университети, развиващи специалности като Туризъм, Културен туризъм и др.

2.2.4. Селско стопанство

2.2.4.1. Земеделие

Икономическият облик на общината се определя основно от селското стопанство. Селскостопанският фонд е 132.8 хил. дка, а горският фонд – 27.7 хил. дка.

Основно направление в растениевъдството е отглеждането на зърнено-хлебни и зърнено-фуражни култури. На територията на общината няма изградени съоръжения за изкуствено напояване на площите.

С плановете за възтановяване собствеността на земеделските земи масивите бяха раздробени на 23 658 имота (ниви), което е предпоставка за неефективно съвременно земеделие. Регистрираните три търговско-земеделски кооперации и две сдружения в общината обработват едва 15-20 на сто от земя. Собствениците на земя в личното стопанство обработват около 25-30 на сто от земята а пустееща остава 50-60 на сто.

Нивото на развитие на селското стопанство като структуроопределящ отрасъл в общината се обуславя от следните фактори: природни условия и ресурси; традиция и трудов опит на населението; свободна работна ръка; наличие на база за съхранение на селскостопанска продукция.

Земеделието е основно направление в селското стопанство. Резултатите от последните години са както следва:

ЗАСЯТИ КУЛТУРИ /дка./	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Пшеница	8000	16500	16500	8000	7000	16500
Царевица	6000	6000	3500	2000	1500	2000
Слънчоглед	5000	5000	2200	250	300	1500
СРЕД.ДОБИВ НА ДЕКАР/кг./						
Пшеница	200	300	300	300	300	320
Царевица	300	350	130	250	270	280
Слънчоглед	100	110	80	95	97	101
ДОБИТА ПРОДУКЦИЯ /т./						
Пшеница	1600	4950	4950	2400	2100	5280
Царевица	1800	2100	455	500	405	560
Слънчоглед	500	550	176	24	29	152

Основните проблеми пред развитието на земеделието в община Бойница не правят изключение от националните:

1. Разпокъсаност и маломерност на основната част от земеделските земи и създаване на затворени /семеини/ земеделски стопанства – 1894 бр. собственици и 23 658 бр. имоти. Средната площ е 5.6 дка.
2. Липса на модерна високоэффективна селскостопанска техника за този етап на земеделие
3. Липса на национална и общински стратегии за растителна защита.
4. Липса на селскостопански борси, което силно деформира цените в селскостопанския сектор.
5. Липса на реален пазар на земята.

Тези негативи в развитието на земеделието водят и до определени отрицателни тенденции:

1. Чувствително намаляване на добивите от единица площ за всички видове земеделски култури.
2. Липса и несъздаване на хидромелиоративните съоръжения, за едро земеделско производство.
3. Непрекъснато увеличаване площта на необработваемите земи – над 79 хил. дка за 2005 г.

2.2.4.2. Животновъдство

Животновъдството е развито предимно като дребно (малки фамилни ферми). То се характеризира с ниска степен на механизация, незадоволително нарастване на средната продуктивност поради непълноценното хранене на животните. Броят на животните, средната продуктивност и продукцията от животновъдството през последните години е следната:

ЖИВОТНИ /бр./	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1. Говеда – всичко:	160	285	205	156	142	111
В т.ч. – крави:	84	158	188	138	121	96
2. Свине – всичко:	210	700	670	486	474	494
В т.ч. – свине майки:	67	410	340	266	271	274
3. Овце – всичко:	1110	2420	2200	1450	1360	1274
В т.ч. – овце майки:	820	1710	1980	1123	1069	1074
4. Кози – всичко:	540	1240	1000	965	846	697
5. Птици – всичко:	7200	11030	11000	9500	8960	9430
СРЕДНА ПРОДУКТИВНОСТ						
1. Среден млеконадой от крава /л./	4800	4500	4200	4200	4100	4200
2. Среден млеконадой от овца /л./	60	50	50	50	50	50
3. Среден млеконадой от коза /л./	150	150	150	150	150	150
4. Средна носливост от кокошка /бр./	180	180	170	165	165	170
ПРОДУКЦИЯ ОТ ЖИВОТНИ						
1. Мляко – общо: /л./ при 3.6%	533400	982500	1038600	780500	676450	561450
1.1. от крави: /л./	403200	711000	789600	579600	496100	403200
1.2. от овце: /л./	49200	85500	990000	56150	53450	53700
1.3. от кози: /л./	81000	186000	150000	144750	126900	104550
2. Нестригана вълна /кг./	4440	9680	8800	5800	5440	5096
3. Яйца /хил.бр./	1296	1985	1870	1568	1478	1603

2.2.5. Горско стопанство

Площта на горите в община Бойница възлиза на 24.6 хил. дка, от които:

- Залесена площ – 0,5 хил. дка;
- Незалесена площ – 24,1 хил. дка;
- Недървопроизводителна – 0 хил. дка.

Лесистостта на община Бойница е 27%. Горите в общината са разпределени както гори и земи основно с дървопроизводителни и средообразуващи функции 24,6 хил. дка – 100%, от които залесена площ са 2,03%;

Горите на територията на Община Бойница попадат в долния равнинно-хълмист и хълмисто предбалкански пояс на дъбовите гори (0 – 600 м н.в.).

Растителните формации са главно от зимен дъб, благун, цер, клен, мъждрян и съпътстващите ги храстови видове. Те са предимно издънкови формации с ниска

производителност (IV – V бонитет). На по-голяма н.в. са формирани насаждения от бук, зимен дъб, габър, липа и съгътстващите ги дървесни и храстови видове и имат важно стопанско значение с висока производителност (I–II бонитет). Част от горите са реконструирани като са създадени култури от черен бор, бял бор, акация и др., общото състояние, на които е задоволително.

Реституираните частни гори са с обща площ около 27,7 хил. дка, а горите стопанисвани от общината са с обща площ 5,1 хил. дка.

Средната възраст на горите е 42 години, средният запас на хил. дка е 474 м³, а общият среден годишен прираст на гората е 12806 м³.

Обликът на гората в община Бойница се дава от насажденията с естествен произход заемащи 100% от общата залесена площ.

От широколистните дървесни видове с най-голям дял е церът, заемащ 96% от общата залесена площ и 96% от общия запас.

Основни насоки и направления на стопанисването на горите

На територията на община Бойница горите с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции заемат 98% от залесената площ. В тези гори организацията на стопанисването следва да бъде насочена към разширено възпроизводство на дървесина с високи технически качества. Според съществуващите условия на месторастене следва да се проектират подходящи сечи, залесявания и други технологични мероприятия.

Горите със специални функции заемат 2 % от залесената площ на общината. В тях насоките на стопанисване да са в насока за запазване и повишаване на екологическите и социалните им функции. В тези гори ползването на дървесината следва да бъде второстепенна задача.

Оползотворяване на горския фонд

Намаляващото структурно значение на горското стопанство в икономиката на общината ще даде шанс за фокусиране върху защитните и рекреационните функции на гората. Съществуването на много други алтернативи за стопанска дейност в общината прави този модел на ползване перспективен, полезен и устойчив.

Всички гори на територията на община Бойница следва да се стопанисват в следващото десетилетие въз основа на стриктно изпълнение на лесоустройствения проект. В проектираните мероприятия като главна сеч, отгледна сеч, санитарна сеч и сеч за реконструкция следва около 75% да имат отгледните и санитарните сечи.

Размера на годишното ползване в горите да се определя от лесоустройствения проект съгласно определените стопански класове. Общият размер на ползването от всички видове сечи средногодишно може да възлиза на около 4500 м³ без клони.

Специално внимание да се обърне на добива на сортименти от лесосечния фонд. Добива на едра строителна дървесина може да бъде около 10%, на средна около 15% и на дребна около 10%.

Начина на възобновяването на зрелите насаждения трябва да се определя конкретно за всяко насаждение в зависимост от типа месторастене, възобновителната му способност, бъдещия видов състав, водените до сега мероприятия от икономическа гледна точка.

В горите с дървопроизводителни и средообразуващи функции залесяването трябва да има предимно производствена цел. В горите със социални функции залесяването следва да се проектира с оглед увеличение на защитно-водоохранните, защитно-противоерозионните и здравно-украшните им функции.

Естествено възобновяване да се предвиди като основен метод в зрелите насаждения от всички стопански класове и видове гори.

Общо следва за територията на община Бойница да се предвиди средногодишно за залесяване площ от около 50 дка., като от тях около 30% да бъдат иглолистни видове.

Залесяванията трябва да се извършват съобразно лесоустройствения проект. При възможност е добре да се осигури механизирана почвоподготовка за залесяване.

Страничните ползвания в горите на община Бойница е възможно да включва пашата на добитък, добив на сено, добив на листников фураж, добив на билки и горски плодове.

За правилното реализиране на лова и риболова на територията на общината е необходимо да се разработи лесоустройствен проект, като неделима част от лесоустройствения проект.

За да се предотвратят ерозионните процеси в териториалния обхват на община Бойница е необходимо да се направи анализ на протичащите ерозионни процеси и се предвидят мерки за борба с ерозията. Като основен метод за борба с ерозията е необходимо да се използва зеленото укрепване. Като следствие на посочените мерки трябва да се предвидят мероприятия за овладяване разпространението на площната ерозия в общината.

За обезпечаване охраната на горите в общината трябва да се предвидят 2 охранителни участъка, които да обхващат всички гори (държавни, общински и частни) с обща площ по около 12,3 хил. дка. Мероприятията за опазване на горите да включват опазване на гората от болести, вредители и други повреди. Борбата срещу болестите и вредителите да включва устойчиво водене на химична борба с тях.

С оглед на изработване на план за пожарна безопасност горите в община Бойница е необходимо да се разделят в два класа на пожарна опасност:

- С голяма пожарна опасност, която да обхване около 40% от общата площ на горите. Тук може да се включат площите с иглолистни култури, както и широколистните насаждения на много сухи и сухи месторастения;
- С малка пожарна опасност, която да обхване около 60% от площта на горите в общината, като се включат териториите с широколистни култури и насаждения на свежи и влажни месторастения.

Необходимо е да се предвидят мероприятия за противопожарно устройство на горите в територията на общината.

За реализирането на политиката в горите на община Бойница трябва да реализира програма, която да включва:

- Залесявания;
- Подпомагане на възобновяването на горския фонд;
- Осветление на култури и насаждения;
- Отглеждане на подраста;
- Противопожарни мероприятия;
- Пътно строителство и поддръжка.

Средствата е възможно да се осигурят от собствена дейност на горското стопанство чрез продажба на дървен материал.

Въпреки необходимостта от разнообразяване на икономиката устойчивото развитие на аграрния сектор е от ключово значение, особено в близко бъдеще. Един от начините за повишаване ефективността на отрасъла е да се стимулира обединяването на малките производители в производствени обединения. Потенциалът на малките производители за развитие на отрасъла и за създаване на заетост в селските райони не бива да бъде подценяван. Трябва да се има предвид, че големите производители не са непременно по-ефективни от малките. В региона високоинтензивните култури и продукти (животни и зеленчуци) се произвеждат главно в дребните стопанства, които са основен източник на заетост и заемат около една трета от обработваемата земя. В същото време едрите арендатори и кооперации произвеждат главно зърнени култури с екстензивни методи. Ето защо те са много по-нископроизводителни на единица площ (но не и на един зает в производството) от дребните стопанства. Може да се окаже, че задържането и дори нарастването на обема на някои производства понастоящем се дължи главно на дребния сектор, а не на едрите стопанства, независимо че те би трябвало да са много по-производителни от гледна точка на използване на земя и техника.

2.3. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

2.3.1. Образование

Образователното ниво на населението на общината при преброяването към 01.03.2001г. по данни от Националния статистически институт е следното:

Табл. 7 Образователното ниво на населението на общината

Образователно ниво към 1.03.2001г.	брой	в проценти
Община Бойница	2270	100,00
Висше	27	1,19
Полувисше	54	2,38
Средно	402	17,71
Основно	1146	50,48
Начално	418	18,42
Незавършено начално	136	5,99
Неграмотни	87	3,83

Образователни дейности

Образованието в общината се осъществява в две основни училища и две детски градини в селата Бойница и Раброво. Училищата са с капацитет за обучение на над 500 ученика. В училищата се обучават 83 ученика от I до VIII клас и 38 деца в детските градини. В училището с. Бойница има изградено общежитие с капацитет от 75 места. Училищата са осигурени със столова база за храна на учениците. Детските градини са добре оборудвани с капацитет за 80 деца. Демографският срив в страната остро рефлектира и в общината. Местните деца и ученици са много малко. За да функционират училищата на границата на минималните нормативни изисквания се налага довеждане ученици от други населени места извън общината предимно от ромски произход, което утежнява изключително много бюджета на заведенията.

Заетост на учителските кадри

Значим проблем в общината е наличието на млади хора с педагогически специалности, които не могат да намерят професионална реализация в сегашните учебни програми. Изявената потребност от засилено обучение по информатика би могла да се трансформира в преквалификация на част от тези кадри.

Състояние на сградите

Физическото състояние на сградния фонд в преобладаващите случаи не е добро. През 2002-2004 г. в някои училища са направени “козметични” ремонти, преди началото на учебната година. Шанс за рязко намаляване на експлоатационните разходи (особено за отопление) дават провизиите на новия Закон за енергийна ефективност – преференциални кредити за топлинно саниране. Затворените селски училища се рупат в очакване на инициативи за нови функции. Отдых, туризъм, социални дейности, чисти производства – това са част от възможните/желани дейности, които биха могли да се настанят във все още годната база на закритите училища.

Образователна интеграция на ромските деца

Качеството на образованието в селските училища на територията на община Бойница е тревожно ниско. Проблемът е осъзнат, признат и институционализиран. Очаква се мерките и ресурсите, предвидени в новоприетата от МОН “Стратегия за образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства” да подпомогнат общинската програма.

2.3.2. Заетост и безработица

Към м. септември 2005 г. регистрираните безработни в общината са 227 души, от които 85 жени (37.4%). От общо регистрираните безработни, 6 души (2,64%) получават обезщетения за безработица от БТ, а останалите 213 души (97.36%) са регистрирани на общо основание без обезщетения. От регистрираните на общо основание 137 души са включени в програми и мерки за временна заетост.

По продължителност на регистрацията, като безработни лицата се групират, както следва:

- до 1 месец – 5 души (2.2%);
- от 1 до 4 месеца – 12 души (5.3%);
- от 4 до 6 месеца – 11 души (4.8%);
- от 6 до 12 месеца – 29 души (12.8%);
- от 1 до 2 години – 91 души (40.1%);
- над 2 години – 79 души (34.8%).

Продължително безработните (над 1 година) са 170 души – 74.9% от общо регистрираните безработни.

Възрастовият състав на регистрираните безработни е следния:

- до 19 години - 6 души (2.6%), от тях - 4 жени;
- от 20 до 29 години – 49 души (21.6%), от тях – 18 жени;
- от 30 до 39 години – 48 души (21.2%), от тях – 16 жени;
- от 40 до 49 година – 51 души (22.5%), от тях – 21 жени;
- от 50 до 54 години – 40 души (17.6%), от тях 19 жени;
- над 55 година – 33 души (14.5%), от тях - 7 жени.

Образователният статус на безработните се както следва:

- с работническа професия – 47 души (20.7%);
- специалисти – 41 души (18.1%), от които:
 - инженерно-технически кадри – 17 души;
 - селскостопански специалисти – 14 души;
 - хуманитарни и педагогически кадри – 6 души;
 - други специалисти - 4 души
- без специалност са – 139 души (61.2%), от които:
 - със средно общо образование – 18 души;
 - с основно и по-ниско образование – 121 души.

По продължителност на регистрацията, като безработни лицата се групират, както следва:

- до 1 месец – 5 души (2.2%);
- от 1 до 4 месеца – 12 души (5.3%);

Нивото на безработица към м. Септември 2005 г. в общината спрямо населението в трудоспособна възраст е 46,6 %, а спрямо цялото население 10,8 %. Безработните жени са 31.6% от тези в трудоспособна възраст и 6.8% от всички жени в общината

2.4. РАЗВИТИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

2.4.1. Пътна мрежа и услуги

В община Бойница транспортното обслужване на хора и товари се осъществява само с автомобилен транспорт. През територията на общината преминават: третокласен път № 121 от републиканската пътна мрежа с дължина от 32.7 км от км 14+500 до км 47+200 и четвъртокласните пътища №№ 12105, 12106, 12114, 12116 и 12118 от общинската пътна мрежа с дължина от 34 км.

Цялата пътна мрежа е изключително амортизирана и разрушена с изключение на път № 121 от км 14+500 до км 19+500, което я прави трудна и непривлекателна за пътуване. Транспортното обслужване на населението е организирано с областната транспортна схема и се изпълнява от три фирми за пътнически превози. Наситеността с превозни средства и маршрутни разписания е задоволително.

2.4.2. Ж.п. транспорт

Община Бойница няма изградена железопътна инфраструктура. Най близкия железопътен възел от националната ж. п. мрежа е в гр.Видин.

2.4.3. Водоснабдяване и канализация

На територията на селата Бойница и Раброво е изградено централно водоснабдяване. От местни водоизточници без добре развита вътрешна мрежа са селата Шишенци, Периловец и Бориловец. Селата Грацковски колиби, Каниц и Шипикова махала нямат организирано водоснабдяване и населението се снабдява с питейна вода от собствени кладенци и обществени чешми.

Водоснабдителната мрежа на територията на общината е остаряла и около 90% от нея се нуждае от подмяна и реконструкция. По-голяма част от водоизточниците са строени преди 1970 година и имат нужда от ремонтване. На много места се използва питейна вода за напояване.

Канализация, изградена и функционираща, има само в централната част на с. Бойница В селата се използват преди всичко септични ями и попивни кладенци. За отвеждането на канализационните води е необходимо да се изгради мрежа с приблизителна дължина 56 км.

Водните ресурси в общината се формират от оттока на реките и подземните води.

2.4.4. Телекомуникации

В общината са телефонизирани всички населени места. Разкрити са и действат 876 стационарни телефонни поста, от които частни са 812 поста и служебни 55 поста. Телефонната мрежа се поддържа от три броя АТЦ в селата Бойница, Раброво и Шишенци. След извършената реконструкция на централите във Видин и Кула от м. юни 2001 година всички населени места могат да бъдат избирани от страната и чужбина. В общината има добро покритие на мобилния оператор „МОБИЛТЕЛ” поради това , че в с. Бойница бе изградено предавателно съоръжение.

2.4.5. Електроснабдяване

Всички населени места в общината са електрофицирани. Общината е електро зависима от енергийната мрежа на страната. Във всички населени места е изградено улично осветление на 40-50%., но поради недостиг на финансов ресурс за поддръжка и експлоатация, през по-голяма част от годината то не функционира.

Електроенергийната система в общината е добре развита и оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещи консуматори и би стимулирало икономическото развитие.

Недостатъчна е мощността в мрежата от трансформаторни постове. 10% от мрежата подлежи на реконструкция и ремонт.

2.4.6. Газификация

Община Бойница няма изградена газопреносна мрежа. Приоритет и възможност е общината да бъде включена към газопреносната мрежа на община Видин, която предстои да бъде изградена.

2.4.7. Управление на отпадъци

В Община Бойница са взети следните мерки за подобряване на системата за управление на отпадъците:

1. Предстои въвеждане на система за сметосъбиране в 6 села, в които все още не се предлагаше тази услуга. За целта ще се използват големите 4 м³ контейнери.
2. Предстои разработването на конкретен план за разделно събиране на стъкло, хартия и пластмаси в тясно сътрудничество с всички общини в областта с цел прилагане на еднакъв подход в сметосъбирането, рекламната кампания и сключването на изгодни договори с едни и същи фирми за рециклиране.
3. Подготвя се изграждане на специална площадка, разположена или на новото сметище, или на площадката на фирма за управление на отпадъците, където жителите могат да носят обемните си отпадъци (градински, строителни и др. отпадъци). Отпадъците ще бъдат сортирани на площадката. Тази дейност също ще осигури работни места.
4. Разделното събиране на опасни отпадъци ще бъде подготвено в сътрудничество с всички общини в област Видин и с ангажираните фирми, имащи лиценз за разделно събиране на някои видове опасни отпадъци като акумулатори, използвани машинни масла и др. Ще бъде разработен план за въвеждането на разделно събиране при пълно сътрудничество, включващ необходимото оборудване от специални камиони за сметосъбиране, временни складове, обществена кампания, персонал, договори с фирми за рециклиране и обработка на отпадъците и т.н.

2.4.7.1. Начин на третиране, съоръжения, местонахождение, обхванатото население от организираното сметосъбиране.

Организирано сметосъбиране и сметоизвозване във всички населени места на общината не е организирано. Складирането на отпадъци се извършва в 15 нерегламентирани сметища във всички населени места.

2.4.7.2. Стари замърсявания с битови отпадъци

Отстранени са 2 изоставени и замърсени бивши сметища на територията на общината.

2.4.7.3. Предприятия за събиране на вторични суровини

На територията на Община Бойница няма пунктове за събиране на вторични суровини (метални отпадъци) и за хартия. С въвеждане на новата система би могло да се отвори пункт за събиране на суровините.

2.4.7.4. Риск за замърсяване на: водоизточници за питейно водоснабдяване, за водопой на животни, на водни обекти, за замърсяване на чувствителни екосистеми и т.н.

Използването на септични ями и попивни кладенци води до замърсяването на подземните води, замърсяване на реките, на питейните водоизточници по терасата на реката, след вливането на отпадните води и следователно замърсяване на Дунавския басейн.

Липсата на пречиствателни съоръжения е причина за безконтролно изпускане на замърсени води в реките и причинява замърсявания на околната среда.

Не съществуват дори локални пречиствателни съоръжения, което води до замърсяване на земеделски площи.

2.4.7.5. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън тях – състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци.

За поддържане на чист и привлекателен вид на благоустроените територии се грижи общината с наетите работници по Националната програма „ От социални помощи към заетост „.

2.4.8. Застрояване на терени в населените места

Застроеността на населените места е различна. Най-гъсто застроени са селата Бойница и Раброво, което е около 50-60 на сто. В общината има изградени годни за обитаване и живеене, 2300 жилищни сгради, което се пада средно по едно жилище на лице от населението.

Благоустроеността на жилищата е сравнително добра. В с. Бойница, Раброво, Шишенци, ериловец и Бориловец над 85% от жилищата имат стандартните елементи – електричество и вода. Стандартът на селските жилища е значително по-нисък – в с. Гр.колиби, с. Шишиковска колиби, с. Каниц и с. Халовски колиби липсва водопроводна. Канализационна мрежа има изградена само в централната част на с. Байница.

Основните констатации и изводи от анализа на жилищната система са:

- Общината не се нуждае от ново жилищно строителство;
- Необходими са програми за социални сгради и обновяване на съществуващия фонд (включително топлинно саниране);
- Селищните сгради в района са подходящи за отваряне на нови престижни пазари за еднофамилно обитаване (включително и за чужденци);

2.4.9. Социална инфраструктура

2.4.9.1. Здравно обслужване и инфраструктура

На територията на общината има регистрирани две лекарски практики в Бойница и Раброво с фелдшерски пунктове в Шишенци, Бориловец и Периловец. Стоматологичното обслужване на общината се осигурява от две практики в Раброво и Бойница. Отпуснатите от РЗОК минимален брой часове на практиката в Бойница създава трудности за обхванатото население от Шишенци, Бориловец, Периловец, Грацковски колиби и Шишикова махала, а така също и домуващите в заведението за социални услуги в с. Бориловец. Стационарно населението се обслужва от болницата в гр. Кула и МБАЛ “Св.Петка” АД – гр. Видин.

Спешната и неотложна медицинка помощ се осигурява от звеното в гр. Кула.

В общината има регистрирана една общинска аптека в с. Бойница.

2.4.9.2. Инфраструктура на културата

В общината функционират 6 читалища, от които 4 са регистрирани по Закона за читалищата. Към последните функционират 4 библиотеки с над 20 000 тома учебна и художествена литература, която е много застаряла. Сградовият фонд на читалищата е в незадоволително състояние. Основната дейност на читалищата е съхраняване и развитие на културните ценности, традиции и обичай на местното население. В с. Раброво за първи път в страната бе създадена “Влашката асоциация“ осъществяваща културен обмен и връзки с влашко-говорящо население от региони в Румъния, Югославия, Македония и Молдова. Характерни местни обичай, които ежегодно се провеждат са “Коледуване”, “Бабин ден”, “Лазаров ден”, “Гьоргов ден“, “Тудоров ден”, традиционните балове на стари местни народни носии и др.

На територията на общината има няколко паметника и паметни плочи на изтъкнати личности от общината, които се поддържат в добър вид.

В с. Бойница е поставена камена морена на мястото, където е избухнала Пуйковата размирица.

2.4.9.3. Спортна инфраструктура

В общината не се развива спортна дейност. В с. Бойница има изграден спортен комплекс с футболно игрище и писта, стрелбище за спортна стрелба и плувен басейн, който от години не се експлоатират и рушат. В училището с. Бойница има изградена спортна зала, която се ползва само от учениците на училището.

2.4.9.4. Зелени площи. Градска среда. Рекреационна инфраструктура

В населените места няма изградени зелени площи с изключение на малките градинки и паркове. Зелените площи в населените места е концентрирана в дворните парцели на гражданите, а така също в залесените дървесни видове по продължение на уличните платна. Дървесните видове в парковете, градинките и тези на тротоарите се поддържат от общината.

Извън населените места няма изградени паркове с изключение на такъв в с. Бойница в който е разположен спортния комплекс , но дървесните видове са ликвидирани.

Детски площадки единствено има изградени в двете детски градини на общината

Проблеми на социалната инфраструктура:

- Затруднения по осигуряване на *финансови ресурси* за поддържане и обновяване на съществуващата инфраструктура – на здравеопазването, на образованието, на културата и на спорта
- Намаляващите контингенти ученици пренасят във времето проблема “училища в криза”; необходима е готовност за ново реструктуриране на селската образователна мрежа;
- Неосъвременени програми в общообразователните училища – недостатъчно застъпено обучение в съвременни информационни технологии и езикова подготовка;

- Отсъствие на програми за стимулиране на талантиливи деца (възможно е с настоятелства и спонсориране);
- Нерешени проблеми с интеграцията на ромските деца – необходимост от разширяване и укрепване на действащата общинска програма;
- Нискокачествена здравна помощ и тромава схема на обслужване на населението;
- Силно ограничена и до голяма степен недостъпна обществена среда за възрастни хора, хора с увреждания и др.
- Увеличава се броят и нуждите на възрастните хора – необходимост от разширяване на мрежата от специализирани заведения; проблемът е решим чрез адаптиране на съществуващ фонд и коопериране със съседни общини.

2.5. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ/БЮДЖЕТНО ОСИГУРЯВАНЕ/ОБЩНСКИ БЮДЖЕТ

Съгласно закона за административно-териториалното устройство на Република България (Д.В. бр.63/14.07.1995 година) общината е основна административно-териториална единица.

Законът за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) определя общината като юридическо лице на бюджетна издръжка с право на собственост и самостоятелен общински бюджет. Общината е основната единица, в която се осъществява местното самоуправление.

Настоящата численост на персонала в администрацията на община Бойница е 26 души, разпределени както следва:

Общински структурни звена	Щат
Кмет	1
Зам. кмет	1
Секретар	1
Кметове на кметства	2
Кметски наместници	3
Директор на дирекция	1
Гл.счетоводител	1
Експерти и специалисти	13
Незаети длъжности	3

Възрастово-образователната характеристика на общинската администрация е следната:

Възрастова структура		Образователна структура	
Под 30 год.	3	Висше техническо образование	
30 – 39 г.		Висше хуманитарно образование (в т.ч. икономическо)	7
40 – 49 г.	4	Полувисше	1
50 – 54 г.	11	средно специално	11
55 – 59 г.	5	Средно общо образование	4
60 + г.		Основно образование	

Възрастовата структура е сравнително добре балансирана, като е осигурен приток на млади хора (под 35 годишна възраст). Това е предпоставка за успешно изпълнение на функциите от общинската администрация, съчетаваща опита с по-модерните знания и идеи за развитие и функциониране на публичната администрация. Образователната структура е благоприятна и осигурява качествено развитие на капацитета на общината.

Броят на членовете на Общинския съвет е 11. Възрастово-образователната характеристика на общинските съветници също е благоприятна и има следната структура:

Възрастова структура		Образователна структура	
Под 30 год.		Висше техническо образование	
30 – 39 г.	1	Висше икономическо образование	1
40 – 49 г.	4	Др. висше образование	3
50 – 54 г.	4	Полувисше и средно специално	6
55 – 59 г.		Средно общо образование	1
60 + г.	2		

Анализът и наблюденията показаха кои са приоритетните области за инвестиции в обучения и повишаване на капацитета:

- за общински съветници: управление на общинска собственост, стратегическо планиране, местни финанси и бюджет, европейска интеграция.
- за ръководството на общината: стратегическо планиране, управление на персонала, административен менаджмънт, управление на проекти, обслужване на гражданите, европейска интеграция, местни финанси и бюджет, международно сътрудничество;
- за служители: управление на общинска собственост и градско планиране, обслужване на гражданите, управление на проекти, информационни технологии, организационно култура и работа в екип, местни финанси и бюджет.

В общината е изградена добре работеща система за обслужване на гражданите, но е необходимо създаването на гише на предприемача или друга форма, но е необходимо да се внедрят допълнителни инструменти, което значително да намали административните бариери.

Общината разполага с не лоша хардуерна обезпеченост и отличен високоскоростен достъп до Интернет, чрез сателитна връзка. Към момента се разработва собствената интернет страница.

От гледна точка на взаимодействието между общинската администрация и други представители на местната общност (граждани, бизнес, НПО, синдикати и пр.) може да се посочи, че засега тези връзки са все още не достатъчно динамични и ефективни, по-скоро междуличностни, отколкото междуинституционални. На територията на общината няма регистрирани неправителствени организации. Бизнесът е все още не достатъчно организиран и симптоматично се включва в решаването на общински проблеми. Засилването на контактите и координацията между местните НПО, бизнеса и общинската администрация и общинския съвет е потенциал, който следва да се използва за целите на устойчивото развитие на Бойница.

Ясно се налага **изводът**, че общината разполага с добър институционален капацитет за изпълнението и актуализацията на стратегическите документи за местно социално-икономическо развитие.

Основните дейности на общината са законно регламентирани в Конституцията, ЗМСМА, Закон за устройство на териториите, Закон за общинската собственост, Закона за общинския бюджет, ЗАТУ, ЗМАТ и други нормативни и поднормативни актове.

Издръжката на отраслите и дейностите, които са обект на **бюджетното финансиране** се предопределя от добре разчетените параметри на общинските финансови ресурси. За стриктната реализация на бюджетното планиране през съответната година, общинският съвет, кметът и общинската администрация осъществяват поредица от действия, засягащи:

- процедурите по изготвянето на общинския бюджет, т. нар. бюджетно планиране;
- финансово администриране;
- бюджетно счетоводство;
- бюджетен контрол;
- отчет за изпълнение на общинския бюджет.

Бюджетното осигуряване има своето място в **аналитично-оценъчната част** на Стратегията за развитие на община Бойница, тъй като то играе ролята на един от факторите гарантиращи нормални условия за развитието на всички онези отрасли и дейности, които са на бюджетна издръжка. Такива са:

- издръжката на органите и структурите на местната общинска власт
- образование, предучилищното възпитание и детски градини;
- здравеопазването;
- социално осигуряване и грижи
- културни дейности;
- благоустройствените дейности;
- и др.

За оценка на бюджетното осигуряване на община Бойница обект на обобщени анализи са основните параметри на отчетите на общинските бюджети за последните 3 години: 2003 г. и 2004 г., както и планираните средства, заложи в бюджета за 2005 г.

Предмет на разглеждане са размерите и структурата както на **приходната**, така и на **разходната част** на общинските бюджети за посочените години.

От началото на 2003 г., стартира финансовата децентрализация на общините. Чрез нея от една страна се определиха и разделиха дейностите, изпълнявани от органите на местната власт на делегирани от държавата дейности и на общински дейности, а от друга страна се определиха източниците за финансиране на разходите за тези дейности: държавни дейности, чрез преотстъпления данък върху доходите на физическите лица и чрез обща допълваща субсидия, а общинските дейности - чрез местни данъци и не данъчни приходи и обща изравнителна субсидия. В допълнение бяха изработени и приети национални стандарти за издръжка на държавните дейности, като конкретните натурални и стойностни показатели за всяка община се регламентираха в Постановление на Министерски съвет за изпълнението на държавния бюджет на Република България.

От добре обоснованите разчети, заложи в двете основни части на бюджета на община Бойница до голяма степен се предопределя характера и финансовите параметри на

провежданата от общинските структури политика. Размерът на **бюджетните ресурси** се определя на базата на очакваните собствени (данъчни и неданъчни) приходи в бюджета. Община Бойница подобно на преобладаващата част от останалите общини в страната допълва размера на своите бюджетни приходи и по линия на **трансфера (субсидията) от Републиканския бюджет**. Втората важна страна, засягаща структурата на общинския бюджет е във възможно по-високата степен на **обективизиране на потребностите** от бюджетни финансови ресурси, необходими за развитието и издръжката на социалните и благоустройствени дейности и мероприятия.

Бюджетни приходи

Анализът на приходните части на бюджетите на община Бойница за периода 2003-2005 г. показват, че планираните средства в **приходната част** на бюджетите за съответната година са в следните размери:

- 2003 г. - план 1 041 хил. лева - отчет 984 хил. лева;
- 2004 г. - план 1 249 хил. лева - отчет 1 201 хил. лева;
- 2005 г. - план 1 172 хил. лева.

Колебливата динамика в размерите на приходната част в общинските бюджети за разглежданите три години се дължи основно на структурни промени след 2003 г. и **различния размер** на субсидията от Републикански бюджет. Този размер се определя по съответна методика от Министерство на финансите, така че намесата на местните общински власти до голяма степен се елиминира.

Структурата на общинските бюджети на община Бойница, засягащи трите бюджетни години е функция от действащата нормативно-правна уредба в тази сфера. В нея по съответен начин са структурирани финансовите средства, осигурявани за бюджета по **съответните приходоизточници**. Сред тях се разкриват две основни групи:

- Собствени приходи;
- Субсидии от Републиканския бюджет.

В групата на **собствените приходоизточници**, основно място до 2003 г. заемаха **данъчните приходи**. Те имат съответна вътрешна структура и се диференцират на приходи от данък върху доходите на физическите лица, приходи от имуществени данъци, приход от данък върху превозните средства, пътен данък и др. С въвеждането на винетна такса от края на 2004 г. отпада като приходоизточник към данъчните приходи и пътният данък. Това доведе до значително намаляване на относителния дял на данъчните приходи. Анализите на бюджетите за трите години показват, че данъчните приходи като относителен дял в общата структура на бюджетните приходи варират в границите на 2,68 % спрямо общите приходи и 32,03 % спрямо приходите за местни дейности.

Второто направление, по което се осигуряват постъпления в общинския бюджет от местни приходоизточници са **неданъчните приходи**. Тяхното участие в приходната част на общинския бюджет е много ниска, от това на данъчните постъпления. Относителният им дял към общите приходи е 5,99 %, а към приходите за местни дейности е 71,53 %. Най-висок относителен дял от собствени приходи се запазва приходът от наем на имущество – 29,4%, следна таксата за ползване на ДСП- 20,9 % и от административните услуги - 12,9 %.

С въвеждане на новите структурни промени, с които се освобождават данъчните подразделения от ангажимента за събиране на приходите за сметка на общината, все повече ще се променя структурата на приходоизточниците.

Както бе отбелязано, приходната част на бюджета на община Бойница разчита на **определен трансфериран размер на приходите от Републиканския бюджет** (т.нар. субсидия), който за отделните години е с различен размер:

- 2003 г. – 578 хил. лева;
- 2004 г. – 781 хил. лева;
- 2005 г. – 846 хил. лева.

Колебливата тенденция на промяна **размера на субсидията** от Републиканския бюджет се дължи преди всичко на промяна начина на отчитане на приходите от облагане

доходите на физически лица, които се централизираха и общините получават съответната част като държавен трансфер. В съответствие с приемания ежегодно закон за държавния бюджет, субсидията за общината е **обща допълваща, обща изравнителна и целева за капиталови разходи**. Върху размера на получаваните субсидии общината не може да оказва влияние.

Реализацията на заложените в бюджета средства, които следва да бъдат осигурени по линия на основните приходоизточници не могат да бъдат гарантирани без наличието на **висока събираемост**.

Бюджетни разходи

За анализа, който се прави значително по-голямо значение имат данните за **разходната част** на общинския бюджет. От техния размер и структурата им до голяма степен се определя функционирането на социалните дейности в общината и осигуряването на средства за благоустрояването на населените места. Анализът на **бюджетните разходи** е извършен в две насоки:

- по параграфи на бюджета;
- по основни функции (отрасли и дейности), чието развитие и издръжка се финансира от общинския бюджет.

Обект на анализ са бюджетните разходи за посочените вече години, но акцентът е поставен върху тези за 2004 г.

Най-общата констатация е, че разходите се диференцират по следните **основни параграфи** на бюджета:

- разходи за труд. Включват заплатите на бюджетните служители, всички видове осигуровки и някои други възнаграждения;
- разходи за веществена издръжка на социалните дейности и други дейности на бюджетно финансиране. Такива са разходите за храна, за инвентар, лекарства, облекло, отопление, осветление и други подобни;
- инвестиционни разходи - основно за ремонт; за придобиване на ДМА и НДМА

Поради наличието на икономически негативни процеси, които обективно водят до необходимостта от свиване на бюджетните разходи в общинския бюджет на община Бойница (подобно и на останалите общински бюджети) е заложен висок относителен дял на **разходите за труд**. В бюджета за 2004 г. тези разходи възлизат общо на 58,43 % от общите разходи, спрямо 63,17 % за 2003 година. Причината за намаляване на разходите за труд в бюджета за 2004 г. в сравнение с тези за 2003 г. са в по-малкия брой на персонала в делегираните от държавата дейности, който е на бюджетна издръжка.

В общата структура на бюджетните разходи, след тези предназначени за заплащане на труда на бюджетните служители, следват разходите за **веществена издръжка**. В бюджета за 2005 г. те са около 60,98 % от общия размер на всички разходи. За отчетната 2004 год. издръжката се разпределя по функции, както следва:

• образование	17 %
• БКС	16 %
• Социални дейности	44 %
• общи държавни служби	19,7%
• здравеопазване	0,3 %
• култура	3 %

Капиталовите разходи заемат нисък относителен дял от общите бюджетни разходи в бюджетите за трите анализирани години. В този за 2003 г. са отчетени само 87 хил. лв, за 2004 г. те са 158 хил. лв, а за 2005 г. – 122 хил. лв.

Структурата на бюджетните разходи по основни дейности дава определена представа за мястото и значимостта на социалната сфера, образованието и на благоустройствените мероприятия в общината. Анализът на бюджетните разходи за 2003 г. и 2004 г. дава представа

за това кои дейности са с най-голяма тежест в бюджетното финансиране в община Бойница. Същите са отделени в таблица по-долу.

ПРИХОДИ	Бюджет 2002 (в лева)	Бюджет 2003 (в лева)	Бюджет 2004 (в лева)	Бюджет 2005 (в лева)
Собствени приходи	52279	134735	75714	80185
<i>Данъчни</i>	<i>39846</i>	<i>70959</i>	<i>10944</i>	<i>8800</i>
- данък върху доходите на физическите лица	19015	58203	0	0
- имуществени данъци	20831	12756	10944	8800
<i>Неданъчни приходи</i>	<i>12433</i>	<i>63776</i>	<i>64770</i>	<i>71385</i>
- приходи и доходи от собственост	9375	57859	54993	62885
- други неданъчни приходи	148	1160	355	500
- приходи от продажба на държавно и общинско имущество	2910	4757	9422	8000
Получени субсидии от ЦБ	864541	848951	1125593	1091809
ВСИЧКО ПРИХОДИ	916820	983686	1201307	1171994
Дефицит (излишък)	0	0	0	0

Разходната част на общината има следната структура:

РАЗХОДИ	Бюджет 2002 (в лева)	Бюджет 2003 (в лева)	Бюджет 2004 (в лева)	Бюджет 2005 (в лева)
Общо разходи	916820	983686	1201307	1171994
Здравеопазване	0	0	3978	4293
Образование	186480	187310	207341	198575
Социално осигуряване и грижи	315272	370186	523539	448369
Жилищно строителство и БКС	161456	150481	190513	160914
Общинска администрация	181436	191966	198479	275766
Отбрана и сигурност	14343	26418	30244	37502
Почивно дело и култура	23075	27506	34773	41072
Физкултура и спорт	0	0	0	0
Икономически дейности и услуги	34758	8934	525	0
Други разходи	0	0	0	0
Резерв за непредвидени разходи	0	0	0	0

От бюджета на общината се финансират дейностите по издръжка на образованието, социалното осигуряване и подпомагане, здравеопазването, културата, БКС и опазването на околната среда, издръжката на общинската администрация.

2.6. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ ОБЩИНИ

Направленията за интензифициране на връзките със съседните общини са:

- подобряване на техническата инфраструктура;
- подобряване на транспортното между-общинско обслужване;
- обмен на иновационни практики в сферата на общински услуги, маркетинг, “общинско предприемачество”;
- съвместни стопански/бизнес проекти;
- съвместни/регионални туристически продукти
- съвместни екологични проекти.

S.W.O.T.	L.O.E.D.
<p><u>Силни страни</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегическо географско положение 2. Близост до столицата на България 3. Свободна квалифицирана нескъпоструваща работна ръка 4. Достъп до транспортни мрежи 5. Приятелски настроена към бизнеса местна власт 6. Екологично чист район 7. Ниска престъпност 8. Ниски наеми и ниски цени на имотите 9. Развита телекомуникационна мрежа 	<p><u>Надграждане</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Популяризиране на географското положение 2. Реализиране на инфраструктурните проекти 3. Повишаване на квалификацията за приоритетните индустрии 4. Подобряване състоянието на пътищата 5. Разширяване на парковото пространство и поддържане на спортно техническата база. 6. Недопускане на производства, замърсяващи околната среда 7. Преференциални условия за инвеститорите
<p><u>Слаби страни</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необходимост от реконструкция на инфраструктурата 2. Единна централизирана данъчна система 3. Недостатъчно развити бизнес-услуги 	<p><u>Преодоляване</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Осъществяване на общинските програми за подобряване на инфраструктурата 2. Лобиране за законодателни промени 3. Осъществяване на проекти за развитие на бизнес-информационен център, бизнес-инкубатор, индустриален парк
<p><u>Възможности</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Достъп до Европейски и Руски пазари 2. Близост до международно летище София 3. Достъп до голямо пристанище на река Дунав 	<p><u>Използване</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бърза и ефективна реализация на продукцията 2. Евтин транспорт 3. Отдых и туризъм
<p><u>Заплахи</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Липса на финансови средства 2. Слаба популярност 	<p><u>Защита</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кандидатстване по проекти. Намиране на спонсори. Създаване на фонд за развитие на общината 2. Агресивна рекламна кампания

Силни страни (S.W.O.T.) и как да подсилим техния ефект (L.O.E.D.)

Стратегическо географско положение. С много условност приемаме това като силна страна, поради следните факти: (1) международно летище на 250 км разстояние, (2) пристанище на р. Дунав на 35 км, осигуряващо най-евтиния транспорт, както до централна Европа, така и до Украйна и Черноморския басейн, (3) Бойница е разположена близко до магистрален път E-79 и до европейски коридор No 4, (4) близост на гранични пунктове към Румъния (35 км) и Югославия (20 км). Разбира се, презумираме, че Бойница печели от стратегическото географско положение на България като цяло, поради близостта и традиционните връзки с три пазара: западноевропейски, пост-съветски и близкостоичен.

Близост до столицата на България. Акцентираме върху този поделемент на географското положение, поради специфичните предимства, които дава близостта до столицата, посолства, консулски и търговски служби, както и възможността за достъп до повече услуги. Начините да подсилим ефекта от тези две силни страни са два: популяризиране на географското положение чрез агресивна рекламна кампания и лобиране пред централната власт за приоритетно осъществяване на инфраструктурните проекти.

Свободна квалифицирана нескъпоструваща работна ръка. Наличието на тази работна сила е една от силните страни, която носи най-мощните стратегически предимства на Бойница. То създава възможност за ниска себестойност на продукцията и оттам – повишаване на конкурентно-способността.

Работните заплати в общината са по-ниски от средните за страната за различните длъжности и професии. Те варират от 0,31 евро на час до 0,90 евро на час. Минимумът за страната е 0,25 евро на час (2000г.).

Безработните, регистрирани към декември 2003 са около 45%, което по-високо от средното за страната и за Северозападния регион (2003г.) – 23%.

Свободната работна сила в общината е сравнително добре квалифицирана.

Начинът да подсилим тази силна страна е чрез повишаване квалификацията на специалистите за приоритетните отрасли, както и чрез постоянно проучване на нуждите на пазара на работна сила в Бойница.

Достъп до транспортни мрежи. Най-краткият път от Западна Европа към Гърция, Турция и Близкия изток минава близодо община Бойница, която е разположена в непосредствена близост до Европейски коридор No 4 и на главен път E79. Общината е част от добре развита пътна система, осигуряваща достъп до международно летище – София (250 км), както и до голямо българско пристанище на река Дунав – Видин (35 км).

Подобряването на състоянието на пътищата е начинът за подсилване въздействието на тази силна страна.

Приятелски настроена към бизнеса местна власт. Това е основно предимство на община Бойница. Общинска администрация ясно разбират ролята на инвеститорите и нуждата да им съдействат, за да ги привлекат да се установят в общината. Възможностите за развиване на тази силна страна са многобройни и разнообразни: (1) създаден е специален отдел за икономическо развитие, чиято основна функция е да работи със съществуващия в общината бизнес и с потенциални инвеститори, като им съдейства максимално при разрешаване на проблеми и установяване на бизнеса; (2) създаване на гише на предприемача, където по технологията на one-stop-shop, да му се осигурява достъп до всички съгласувателни институции от едно място; (3) създаване на структура в общинската администрация, която да подпомага потенциалния инвеститор от момента на заявения интерес до момента на реалната инвестиция; (4) легализиране на отношенията между местната власт и бизнеса, чрез създаване на съвместни структури; (5) организиране на регулярни срещи с представителите на местния бизнес, с цел идентифициране на нужди и проблеми; (6) подпомагане на бизнес сдруженията и агенциите за икономическо развитие.

Екологично чист район. В общината, а и в целия регион, няма замърсяващи производства.

Това, което може да се направи, е да се разширят зелените пространство, да се поддържа и развива спортната база и да не се допускат производства, замърсяващи околната среда.

Ниска престъпност. Равнището на престъпността е едно от най-ниските в страната. Това е предпоставка за спокойствие и сигурност на жителите и посетителите на общината.

Ниски наеми и ниски цени на имотите. Пазарната цена на земята в община Бойница варира между 2 и 4 евро на кв.м. , което е около 50 пъти по-ниско от средното за Европейския съюз. Цената на недвижимите имоти (10 до 25 евро на кв.м.), както и цената на наемите (0,50 до 2 евро на кв.м.) е изключително ниска в сравнение с Европейския съюз и САЩ.

Ефектът от тази сериозна разлика в цените и наемите може да бъде подсилен допълнително от общински програми, даващи още по-изгодни условия за потенциалните инвеститори в две насоки: (1) цена и (2) качество, т.е. достъп до пълен пакет utilities (комунални услуги). Общината е необходимо да създаде индустриален парк върху общинска земя на удобно място, като се прокарат всички видове utilities – електричество (вкл. с производствена мощност), газификация, телефонни услуги, водоснабдяване и канализация, пътна мрежа. Така изграденният терен ще се парцелира според нуждите на потенциалните инвеститори, а земята ще се продава на подходящи цени на компании, за които се прецени, че ще развият сериозно производство в приоритетен отрасъл.

Представената синтезирана картина на общината съдържа мозайка от позитивни и негативни фактори, позволяваща формулирането на следните изводи:

- Ресурсните предпоставки, обективните процеси и изявените намерения за развитие доминират;
- Повечето проблемни аспекти са идентифицирани отдавна; някои са овладяват и към тях постоянно се насочват мерки (техническа инфраструктура, екология, социална инфраструктура);
- Развитие на стопанския сектор съдържа огромни предизвикателства - привличане на инвестиции, технологично обновяване, постигане на конкурентноспособност;

Основният извод е: Община Бойница има достатъчно основания да приложи “АГРЕСИВНА СТРАТЕГИЯ” на развитие.

3. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БОЙНИЦА

Визията е консолидирана, обобщена представа/желание на една общност за стандарта на живот и качествата на средата, която тази общност изгражда, поддържа и обитава. Мнението на представителна група общински съветници и бизнесмени от общината е прието като достатъчно представително и информирано, за да залегне в мотивацията на плана за развитие на общината.

Жителите на Бойница искат да имат “висок жизнен стандарт”, да обитават “добре устроена жизнена среда” и да чувстват “сигурност” в живота си и този на децата им (в жилището, на работното място, на улицата, в училищата).

На въпроса “какви искат да бъдат общината и селото им”, жителите на общината се обединяват около мнението, че общината трябва да отстоява и развива имиджа и същността си на “кръстопът на големия бизнес и модерно стопанство, община поддържаща високи екологични стандарти, където хората имат високи доходи и получават качествени услуги”.

На тази основа е формулирана и визията за развитие на общината:

ВИЗИЯ НА ОБЩИНА БОЙНИЦА ЗА ПЕРИОДА 2007-2013

Устойчиво икономическо развитие на община Бойница, насочено към здравни, социални, професионални и екологични придобивки за нейните граждани чрез постигане на Европейските стандарти на модерния и технологично ориентиран стил на живот.

VISION

Sustainable economic development of Montana municipality for health, social, professional and ecological benefits and savings for it's citizens towards reaching the EU standards of quality for modern and technological oriented style of life.

Визията очертава крайния желан резултат от усилията на всички в развитието на общината. Обективните фактори и стимули за такова развитие са:

- От SWAT анализа

Паралелно се отчитат и факторите, задържащи развитието:

- От SWAT анализа

През 2007 г. България ще стане част от общоевропейския пазар. За голяма част от бизнеса, за да оцелее в новата конкурентна среда и продължи да се развива, е необходимо да инвестира в материални активи и оборудване, в човешки ресурси, в нови технологии, а оттам и в качество, бързина и коректност. И в осъществяването на местни партньорства. След 2007 г. българските компании ще трябва да реагират по-бързо на конкуренцията.

Общината е очертала чрез визията си ясна картина на очакваното бъдеще. Това предполага огромни усилия за мобилизиране на всички свои ресурси и привличане на външни. Това предполага още подреденост в действията и следване на подходяща стратегия. Основният извод от проведените анализи е, че общината може и следва да приложи “агресивна стратегия” на развитие.

Съдържането на предложената “АГРЕСИВНА СТРАТЕГИЯ” е:

- Предприемане на изпреварващи стъпки в подготовката за интегриране в европейските пазари – привлекателни полета за нови инвестиции на основата на

сравнителните предимства, маркетингова реклама, информиран и мотивиран местен бизнес, обединение на усилията, въвеждане на стандарти и технологии, предполагащи конкурентноспособност;

- Общината залага на секторите на растеж и ги подкрепя с всички възможни средства (позволени от закона, приемливи за гражданите на общината и подкрепени от тях);
- Общината прави стъпки към “изпреварваща децентрализация” – укрепва капацитета си за въздействие върху цялостното развитие на общината (ресурси, администрация, партньорства, информация);
- Общината се подготвя за максимално усвояване на средства от структурните фондове на ЕС, създавайки “банка стратегически проекти”;

Прилагането на такава стратегия предполага изграждането на жизнен икономически комплекс и достатъчно приходи за ре-инвестиране в хората и жизнената им среда.

ЦЕЛИ ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ ЗА РАЗВИТИЕ ДО 2013 г.

Приоритетите за развитие на община Бойница произтичат от визията за развитие и поставената стратегическа дългосрочна цел.

Основната стратегическа цел на развитие на община Бойница е:

Постигане на стабилен икономически растеж и подобряване на качеството на живот и възможностите за реализация в общността.

Тя определя посоката на развитие и рамката на инвестиционни усилия от страна на общината. При условията на бюджетни рестрикции е особено важно да се намери оптимална форма за съчетаване на нуждите на общината, с наличния финансов ресурс – вътрешен и външен, спрямо постигане на поставените стратегически, дългосрочни цели.

Благоприятното транспортно-географско положение на община Бойница и добрият транспортен достъп е едно от важните стратегически предимства на общината и характерна черта на нейната конкурентноспособност. Освен функциониращите шосейни, речни и ж.п. трасе на 35 км., Бойница очаква изграждането на планираните европейски транспортен коридор №4, както и газопроводна инфраструктура.

Организирането на все още спонтанната инвестиционна инициатива и устройването на “контактни зони” за очакваните интензивни потоци на стоки и хора, вече е непосредствено предизвикателство за общината. Намирането/извоюването на удачни решения по този въпрос ще осигури на общината допълнителен мощен потенциал за развитие. И обратно – недостатъчните или неудачни “контактни зони” ще минимизират очакваните ползи и ще доведат само до “инкасиране” на негативни екологични ефекти и неудобства от транзитни потоци. Общината може и трябва да се намесва активно в окрупняването, подреждането и стимулирането на инвестиционните инициативи. За общината това би означавало да заиграе ролята на “предприемач в обществена полза”.

Приоритет 1: Развитие и ефективно използване на обществената инфраструктура, осигуряваща висок жизнен стандарт

Цел 1.1: *Въвеждане на съвременни стандарти и технологии за управление на общинската инфраструктура*

Мярка 1.1.1: *Развитие на съвременните стандарти, съобразени със законодателната рамка за управление на общинската инфраструктура.*

Проекти:

- Въвеждане цифров модел на кадастъра за цялата община/Създаване на кадастрални карти на населените места и специализирани кадастрални карти.
- Актуализиране и разработване на подробни устройствени планове на населените места.

Цел 1.2.: *Обновяване и подобряване на техническата и социална инфраструктура, обслужваща населението на общината.*

Мярка 1.2.1: Пътна инфраструктура – разширяване и трайно подобряване на състоянието ѝ.

Проекти:

- Реконструкция и разширение на четвъртокласната –общинска пътна мрежа
- Доизграждане и реконструкция на уличната мрежа, включително пешеходни зони в населените места на Община Бойница.
- Реконструкция на III-класната - републиканска пътна мрежа
-

Мярка 1.2.2: Изграждане и реконструкция на водопреносни мрежи, предотвратяване на потенциални бедствия и гарантиране на качеството на водата.

Проекти:

- Изграждане на ГПСОВ и инсталация за преработка на отпадъка
- Реконструкция водопреносните мрежи на населените места на Община Бойница
- Изграждане на канализационни мрежи в населените места на Община Бойница
- Изграждане на локални пречиствателни станции за отпадни води
- Инвестиционна програма за отстраняване на свлачища, отводняване на терени със стопанско значение, корекции на реки и язовири, почистване на замърсени води и др. мероприятия по управление на водите
- Поддържане и почистване на речните корита и дерета
- Изграждане на поливна система за земеделските площи на община Бойница

Мярка 1.2.3: Изграждане на високоефективни преносни мрежи и въвеждане на енергийно-ефективни технологии.

Проекти:

- Развитие на газопреносната мрежа
- Изграждане на мощности за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници .
- Изграждане на мощности от възобновяеми енергийни източници, детски градини и детски ясли в Община Бойница – слънчеви термични инсталации
- Въвеждане на енергоспестяващи мерки и сертифициране на сгради, общинска собственост /съгласно Закона за енергийната ефективност/
- Изграждане и реконструкция на мрежите за улично осветление в населените места на Община Бойница

Мярка 1.2.4: Разширение и модернизация на инфраструктурата, осигуряваща чиста и здравословна околна среда

Проекти:

- Изграждане на мини депа за събиране и пакетиране на битови отпадъци
- Обезпечаване на населените места с необходимата транспортна техника, съоръжения и ресурс за разделно събиране и транспортиране на отпадъци

Мярка 1.2.5: Изграждане и реконструкция на инфраструктурата с висок социално-икономически ефект.

Проекти:

- Реконструкция на здравни служби
- Реконструкция на стадион и важни спортни обекти
- Изграждане на пазари (пазар на производители на плодове и зеленчуци, пазар за животни и др.)
- Реконструкция на гробищни паркове в населените места на Община Бойница
- Реконструкция на общински сграден фонд.

Приоритет 2: Развитие на икономиката на територията на Община Бойница и увеличаване на нейната конкурентоспособност

Цел 2.1: *Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика чрез привличане и задържане на инвестиции.*

Мярка 2.1.1: *Подобряване на бизнес-средата за инвестиции*

Проекти:

- Разработване и изпълнение на инвестиционни програми в подкрепа на местния бизнес
- Развитие на система от преференции за развитие на бизнеса и включването им в нормативните документи на общината
- Развитие и промоция на Индустриален Парк, Бойница.
- Усвояване на нови технологии за повишаване на конкурентоспособността на местните фирми
- Изграждане на довеждаща водопроводна, канализационна, пътна и др. мрежи към промишлена/ индустриални зони
- Кампании за промоции и реклама на възможностите за бизнес в Община Бойница.
- Разширяване на контактите с чужди бизнес-партньори, организиране и участие в бизнес-форуми и срещи

Мярка 2.1.2: *Стимулиране на инвестициите във високотехнологични и иновационни производства.*

Проекти:

- Програма за стимулиране на инвестициите във високотехнологични и иновационни производства.
- Проучване и развитие на Високотехнологичен Бизнес Инкубатор.

Мярка 2.1.3: *Създаване на подпомагащи развитието на бизнеса структури.*

Проекти:

- Създаване на Консултативен съвет за местно икономическо развитие.
- Изграждане на Бизнес-център, Бойница

Цел 2.2: *Създаване на условия и стимулиране развитието на малкия и среден бизнес.*

Мярка 2.2.1: *Повишаване ефективността на малките и средни предприятия.*

Проекти:

- Създаване на бизнес инкубатора.
- Развитие на партньорството с бизнес сдружения и неправителствени организации:
- Организиране на съвместни бизнес мисии от и до побратимени на Бойница градове
- Създаване на партньорства чрез програми за трансгранично сътрудничество (ТГС) между местни фирми и тези от гранични държави – Румъния и Сърбия

Цел 2.3: *Развитие на селското стопанство като традиционен отрасъл и осигуряване на трайна заетост в селските райони на общината*

Мярка 2.3.1: Развитие на селата и земите извън селищата чрез създаване на алтернативна заетост и изграждане на ефективни селскостопански производства

Проекти:

- Изграждане и поддръжка на селскостопанските пътища
- Изграждане на напоителни системи в с. Бойница
- Стимулиране развитието на ловните стопанства
- Рекултивация на нарушени терени
- Развитие на производството от трайни насаждения (овощни, лозя и ягодоплодни) и лечебни растения
- Създаване и развитие на частни животновъдни ферми

Мярка 2.3.2: Изграждане на агро-структури от европейски тип

Проекти:

- Подкрепа за изграждане на сдружения на селскостопански производители (маркетингови кооперации)
- Обучение, правно-организационно и специализирано подпомагане на предприемачите в селското стопанство вкл. за развитие на алтернативни производства
- Програма за подпомагане на местните земеделски производители за покриване на европейските стандарти и изисквания.
- Проучване и развитие на аграрен клъстер

Мярка 2.3.3: Подобряване състоянието и стопанската значимост на горския фонд на територията на общината

Проекти:

- Залесяване на изоставени и ерозирани земи, осигуряване на съвременен оборудване и технологии за залесяване и сеч
- Развитие на производството от горскоплодни насаждения
- Развитие на производството на ценни дървесни видове
- Подобряване и изграждане на горски пътища

Приоритет 3: Подобряване на жизнената среда и утвърждаване на общината като предпочитано място за живот и реализация

Цел 3.1: *Адаптиране на социалната инфраструктура към определени обществени групи – социално слаби, хора с увреждания, възрастни хора, деца в неравностойно положение, малцинства и др.*

Мярка 3.1.1: Подобряване на инфраструктурата, ползвана от групи в неравностойно положение.

Проекти:

- Реконструкция на социалния дом в Бориловец и изграждане на защитени жилища на лицата с психични разстройства
- Изграждане на съоръжения за достъп до административни сгради и по основните пешеходни зони и пътеки за хора с увреждания
- Реконструкция на сгради, общинска собственост
- Реконструкция и разширяване сградовия фонд на Домашните социални патронажи и създаване кухни за социално слаби и самотни граждани

Мярка 3.1.2: Стимулиране на обществената активност и въвеждане на “добри практики” за приобщаване на целеви групи.

Проекти:

- Програми за адаптация на деца в риск

- Програма за превенция на наркомани
- Организиране на обществени форуми за проблемите на групите в неравностойно положение

Цел 3.2: *Подобряване условията за живот на младите хора.*

Мярка 3.2.1: Стимулиране на младежите за включване им в обществения живот.

Проекти:

- Развитие на младежки клубове, дейности и спорт
- Възстановяване и изграждане на детски и спортни площадки на територията на община Бойница, възстановяване спортния комплекс в с. Бойница

Мярка 3.2.2: Подобряване на качеството на образованието

Проекти:

- Подобряване достъпа до училище (специализирани училищни автобуси и сигурността).
- Подобряване на учебната и материално-техническата база в училищата, детските градини и детските ясли.
- Квалификация и преквалификация на кадрите.
- Реконструкция и преустройство на общежитието в с. Бойница

Цел 3.3: *Изграждане на удобна и съвременна жизнена среда*

Мярка 3.3.1: Развитие на инфраструктура, осигуряваща възможности за висок жизнен стандарт.

Проекти:

- Залесителни кампании в селищата на общината
- Инвестиционна обезпеченост за благоустрояването на ЦЧ на населените места
- Програма за развитие на паркове, пешеходни и зелени зони
- Оптимизиране на системата за сметосъбиране и сметоизвозване
- Рехабилитация на ВиК
- Подобряване състоянието на природните забележителности
- Изграждане на спортно-атракционен комплекс
- Поставяне на фасадно осветление на обществени сгради
- Изграждане на Общински медицински център – Бойница и Стоматологичен център - Бойница.
- Изграждане на многофункционална спортна зала в с. Бойница.

Мярка 3.3.2: Опазване и обогатяване на културно-историческото наследство в Община Бойница.

Проекти:

- Консервационни и реставрационни дейности за паметници на културата
- Съхраняване и обогатяване на народните традиции, художествените занаяти и културни празници
- Подобряване на материално-техническата база на културните институти и повишаване квалификацията на кадрите им
- Осъществяване на трансфер в областта на културата с национален и международен характер

Мярка 3.3.3: Развитие на туризма и обогатяване на регионалния туристически продукт.

Проекти:

- Развитие на туристическа инфраструктура в общината

- Създаване на рекламен пакет, промотиращ регионалния туристически продукт
- Изграждане на хотелски комплекс насочен към нуждите на туристите
- Създаване на уебсайт за туристическите дестинации в северозападна България
- Създаване на трансгранични маршрути със Сърбия и Румъния

Цел 3.4: *Повишаване на ефективността на енергопотребление на битовите и обществени потребители.*

Мярка 3.4.1: *Стимулиране използването на енергийно ефективни мерки от битови и обществени потребители.*

Проекти:

- Изготвяне и реализация на план за саниране на обществени и частни сгради, училища и детски градини
- Изготвяне на програми за енергийната ефективност и възобновяеми енергийни източници и реализацията им.
- Създаване на Информационен Център по енергийна ефективност.

Приоритет 4: Повишаване на административния капацитет и качеството на работната сила

Цел 4.1: *Повишаване на професионалното равнище на работната сила чрез допълнителна квалификация съобразно потребностите на пазара на труда.*

Мярка 4.1.1: *Подобряване качеството на образованието на младежите и квалификацията на работната сила.*

Проекти:

- Разработване и внедряване на система от професионални обучения, квалификационни и преквалификационни програми
- Създаване на Програма за развитие на работната сила и общински консултативен съвет за партньорство в образованието и обучението

Цел 4.2: *Изграждане на съвременна и компетентна администрация.*

Мярка 4.2.1: *Развитие на капацитета на Община Бойница за комплексно и професионално обслужване на гражданите*

Проекти:

- Ежегодно обновяване на материалната база: оборудване, програмни продукти, хардуер и обзавеждане
- Сертифициране на общинската администрация по стандарта за качество ISO 9001-2000
- Разширяване, модернизация, ремонти и дооборудване на общинските сгради, служби и кметства (ежегодно)
- Обучителни модули за повишаване квалификацията на служителите от общинската администрация и общинските съветници
- Разработване и въвеждане на комплексни административни услуги на местно ниво
- Развитие на ОЦУИГ, разработване на електронни услуги и интегриране на административното обслужване с това на национално ниво (“Електронно правителство”)
- Създаване и развитие на съвременни средства за информация и комуникация в общината
- Изграждане и поддръжка на функционална и динамична Интернет страница на общината

- Разработване на подробни каталози на услугите, информационни табла и брошури

Цел 4.3: *Развитие и укрепване на институционалната среда за усвояване на европейските фондове, създаване на публично-частни партньорства и реализиране целите и задачите на плана.*

Мярка 4.3.1: *Създаване на капацитет за ефективно планиране, програмиране, управление, контрол, наблюдение и оценка и подготовка за усвояване на средствата по структурните инструменти на ЕС, а така също от национални и местни източници.*

Проекти:

- Изграждане на център за обществена информация и информация за Европейския съюз в Читалищните библиотеки
- Създаване на Общински консултативен съвет за развитие на човешкия потенциал с участието на представители на социално-икономическите партньори
- Международно сътрудничество в контекста на директивите за ТГС - България, Сърбия и Румъния
- Създаване на “Банка проекти за фондове на ЕС”

Мярка 4.3.2: *Поддържане и разширяване участието на Община Бойница в местни, регионални, национални, международни мрежи и партньорства.*

Проекти:

- Сътрудничество и партньорство с НПО на местно, национално и международно ниво
- Развитие на проекти с висок социално-икономически ефект за Област Бойница, Северозападен район за планиране и интегриране в европейски регионални мрежи
- Реализиране на съвместни инициативи с побратимени градове и развитие на нови международни връзки
- Изграждане и развитие на обществено-частни партньорства в подкрепа на местното и регионално развитие

Приоритет 5: Балансирано развитие на населените места в общината в контекста на устойчивото регионално развитие

Цел 5.1: *Анализ и планиране на потребностите и икономическо развитие на селата*

Мярка 5.1.1: *Стимулиране на балансираното развитие на населените места*

Проекти:

- Създаване на агро-бизнес център
- Общинска програма за комасация на земеделски земи

Цел 5.2: *Намаляване на различията между селските райони и града*

Мярка 5.2.1: *Повишаване на стандарта на живот в селските райони.*

Проекти:

- Изграждане на еднотипни автобусни спирки в селата от общината
- Възстановяване и изграждане на детски и спортни площадки в населените места
- Благоустрояване на жилищни квартали в селата
- Стимули, облекчени режими и такси за дребните предприемачи в селата
- Осигуряване на качествени комуникации и Интернет във всички селища

При определяне на приоритетите е използван секторен подход, при който мерките и дейностите към даден приоритет са насочени към решаване на проблеми в определен сектор.

Поради значимостта на целите, мерки по два или повече приоритета се отразяват в реализиране и постигане на една и съща цел.

Цели

Постигането на стратегическите цели се основава на правилно определяне на приоритетите за развитие на общината. Определянето на приоритетите е динамичен процес, който зависи от степента на изпълнение на заложените мерки, както и от външни фактори. Това може да стане причина за промяна на приоритетите при определени условия. Процесът на тяхното определяне и актуализиране е задължение на общината, като за целта е препоръчително успоредно с мониторинга по изпълнение на Общинския План за Развитие, да се извърши и средносрочен преглед на документа с цел неговото адаптиране към актуалните условия.

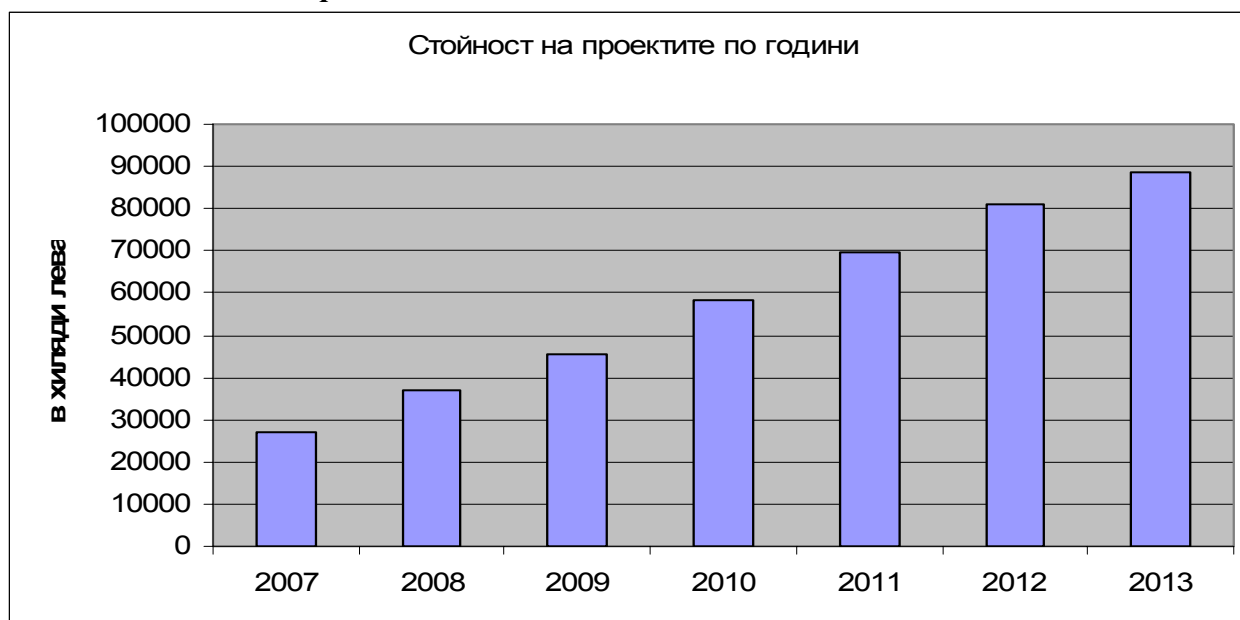
Мерки и дейности

Разработените мерки и дейности съответстват на изведените приоритети, и са съобразени с възможностите на общината да финансира определени проекти от една страна, и с възможностите за финансиране, които предлагат предприсъединителните програми на Европейския съюз, инициативи на чужди правителства в България, други донорски организации.

Финансови ресурси и разпределението им по приоритети и години

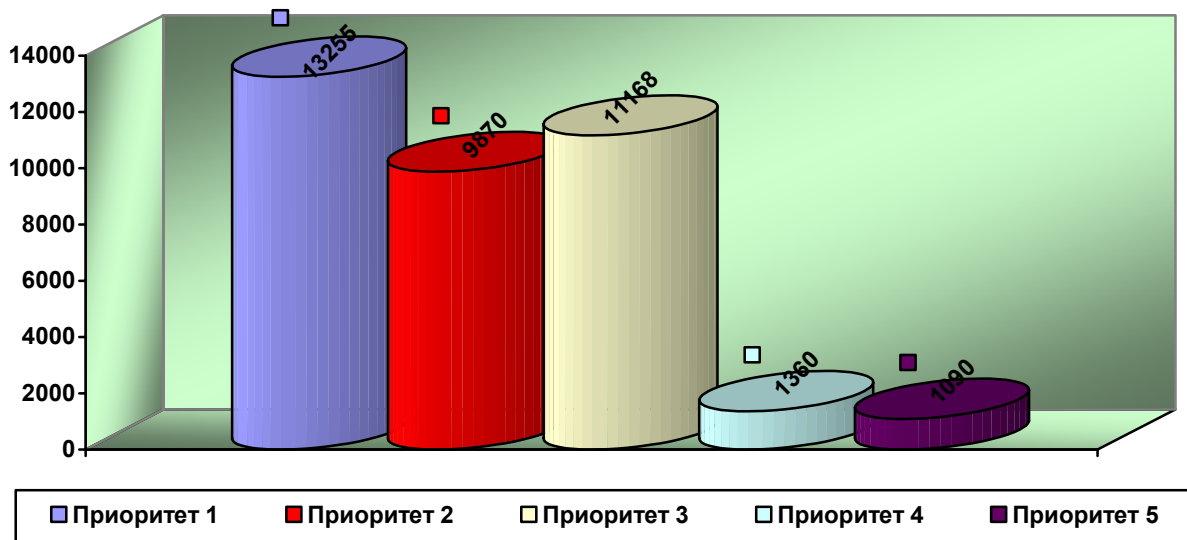
Планът за развитие на общината предвижда осъществяването на проекти и програми на обща стойност от 36 743 000 лв. През първата година е заложена сравнително по-малка сума – 2 850 000 лв. Размерът на усвояваните средства през годините постепенно се увеличава за да достигне 8 763 000 лв. през 2013 г.

Фиг.11 Стойност на проектите по години

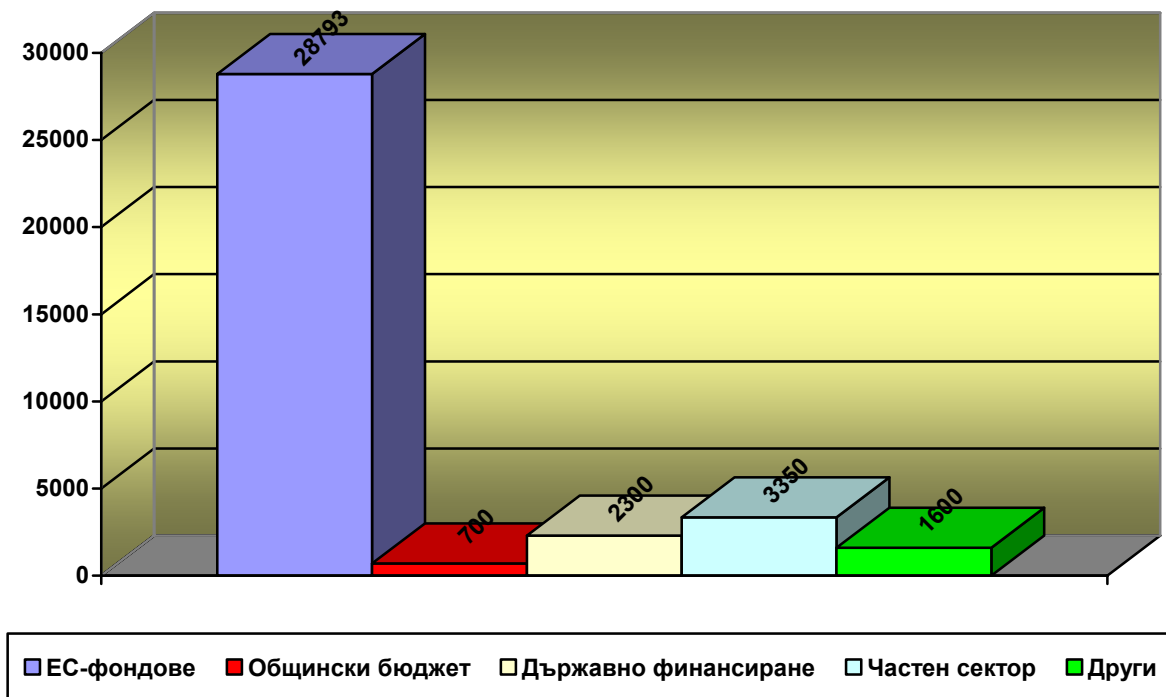
36.07% от превижданите средства са за осъществяване на Приоритет 1 – Развитие и ефективно използване на общинската инфраструктура, осигуряваща висок жизнен стандарт. 26.87% от средствата се планират за Приоритет 2: Развитие на икономиката на територията на Община Бойница и увеличаване на нейната конкурентоспособност. 30.39% от средствата ще се използват за осъществяване на Приоритет 3: Подобряване на жизнената среда и утвърждаване на общината като предпочитано място за живот и реализация, а останалата част от средствата са за другите два приоритета – 4 и 5.

Фиг.12 Разпределение по приоритети в хиляди лева

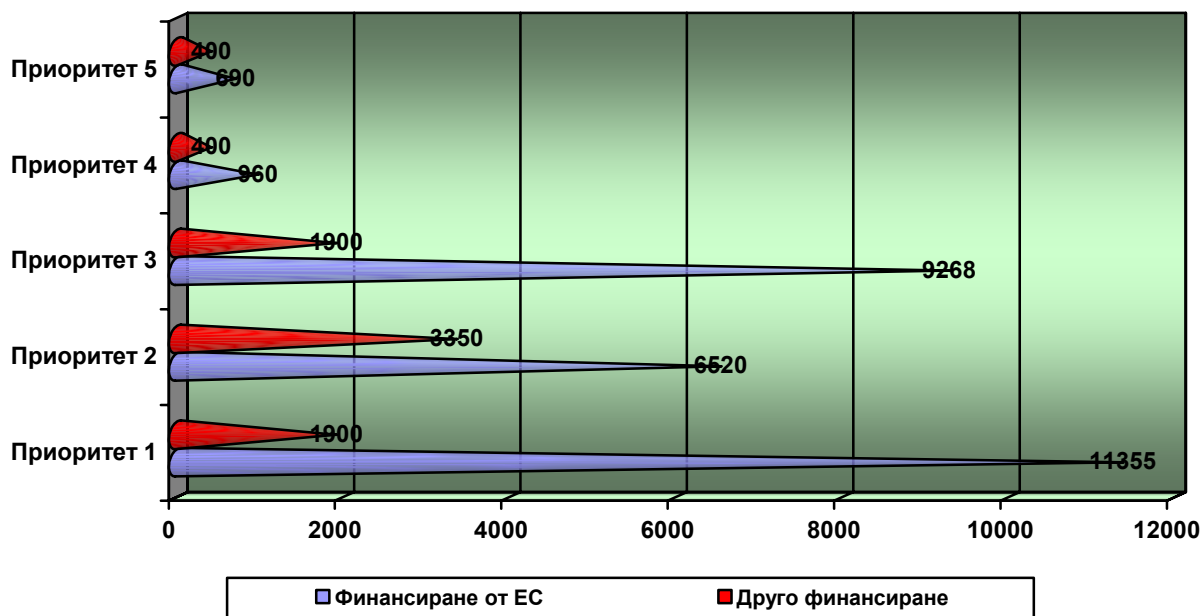

Голяма част от средствата за осъществяване на плана ще се привлекат от ЕС фондове – 78.36%, като те ще бъдат допълнение със средства от частния сектор – 9.12%, държавно финансиране под различни форми – 6.26%, средства от общинския бюджет – 1.91% и други източници на финансиране.

Фиг.13 Източници за финансиране

Фиг.14 Финансиране от ЕС по приоритети в хиляди лева

ОСИГУРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ, ПРОЦЕДУРИ НА ПАРТНЬОРСТВО

Планът за развитие на община Бойница е подготвен от екип експерти, които са работили в тясно сътрудничество с кмета на общината и неговия екип. Като част от програмата си екипът на местната власт предвижда тясно сътрудничество с формациите на гражданското общество, със социалните и икономически партньори.

Управленският екип на местната власт избира пътя на съгласуване и обогатяване с мненията и предложенията на гражданите на вече създаден проект за Общински план за развитие. По такъв начин екипът поема отговорността за стратегическата насоченост на Плана във връзка с управленската си програма, но я съгласува и подчинява на вижданията и партньорството с гражданското общество.

Проектът на План за развитие ще бъде представен на обществено обсъждане, преди да бъде одобрен от Общински съвет за развитие. По такъв начин пред местният парламент ще бъде представен един завършен проект и мнението на обществеността за него, което е основа за конструктивни обсъждания и решения.

Общественото обсъждане на Проекта за План за развитие ще се проведе чрез: Представяне на Основните цели и приоритети на плана в местните медии; обсъждане на целите, приоритетите, мерките и конкретните проекти на срещи, организирани от общинската управа; организиране на събирането на предложения на гражданите чрез поставяне на кутии за предложения в сградата на общината, читалището и други обществени места – кина, средно училище, видео клубове и др.; създаване на временна комисия за събиране и обобщаване на предложенията след изтичането на срока за тяхното представяне; провеждане на среща на кметската управа с гражданите по повод подготовката на Проекта за общински план за развитие в местния парламент.

Следваща стъпка е осъществяването на граждански контрол на реализацията на Плана и изграждането на обществени нагласи за дефиниране на целите и приоритетите на общината през първия планов период на участие на България и Община Бойница в Европейския съюз – от 2007 до 2013 година. Публичните отчети и обсъждания на постигнатите резултати са основни инструменти на гражданския контрол върху изпълнението.

Партньорство

Основни партньори на местната власт в процеса на подготовка, съгласуване и контрол на Плана за развитие са социалните и икономически партньори на територията на общината. Това са представители на организации на работодателите, професионалните съюзи, НПО, други най-значими организации в просветната, научната, културната, здравната и др. области.

Участието на партньорите на всички нива на подготовка, съгласуване и обсъждане, контрол на изпълнението, гарантира прозрачност, компетентност, ефективност и реалистичност на Плана за развитие. Чрез тях той се обогатява така както с друга гледна точка, освен тази на местната власт, така и с инструментите на гражданското общество, които се основават на прякото участие на гражданите и техните организации.

Местният частен бизнес играе все по-голяма роля в развитието на местните общности, поради своя нарастващ стабилитет, все по-вечето наемна работна ръка, ангажирана в частни компании и възможностите и за развитие на малкия бизнес. Развитието на общината е невъзможно без участието на частната инициатива – като партньор, като коректив, като инвеститор и като генератор на нови инициативи за развитие.

Информационно осигуряване на процеса на подготовка, обсъждане, съгласуване и контрол на общинския план за развитие

Основните източници за информационно осигуряване на подготовката на плана са:

- Официални статистически издания на НСИ;
- Работна статистика, работни документи и бележки, притежание на експертите, изготвили Плана;
- Статистически данни, предоставени от Кметския екип, притежание на местната власт община Бойница;
- Данни от лични стопанства, от запитвания или интервюиране на работници и работодатели;
- Предишни разработки и студии за регионалната социално-икономическа среда, или за групи от отделни фактори;
- Предишни осъществени планове и проекти на областно, или местно ниво, друга информация достъпна за работните групи.

МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Мониторингът и оценката на общинския план за развитие са неразделна част от процеса на неговото съставяне, изпълнение и отчитане. Под мониторинг се разбира текущо наблюдение на изпълнението на плана, който включва събиране, обработка и анализ на информация в предварително определени сфери и по определени показатели. Обект на мониторинга са напредъкът, промените и последиците от предприеманите програмни действия.

Оценката е количествено измерване на резултатите, ефекта и въздействието от реализацията на плана. Нейната цел е да направи систематичен преглед на конкретните управленски дейности за осигуряване на информация за пълния спектър от краткосрочни и дългосрочни въздействия върху бенефициентите и потребителите.

Мониторингът и оценката са част от цялостния процес на контрол върху управлението и процеса на вземане на решения. Предвижда се те да се осъществяват текущо, от независим, обществен орган.

Мониторингът и оценката на общинския план за развитие включват следната последователност от действия:

1. Избор на критерии и показатели за мониторинг и оценка на плана;
2. Мониторинг на изпълнението;
3. Съпоставка на постигнатото с целево състояние;
4. Предлагање и предприемане на коригиращи действия.

Съгласно възприетите приоритети и мерки в плана за развитие на община Бойница, се предлагат следните основни показатели за мониторинг и оценка:

Приоритет 1: Развитие и ефективно използване на обществената инфраструктура, осигуряваща висок жизнен стандарт

Цел 1.1: *Въвеждане на съвременни стандарти и технологии за управление на общинската инфраструктура.*

Мярка 1.1.1: *Развитие на съвременните стандарти, съобразени със законодателната рамка за управление на общинската инфраструктура*

- Степен на дигитализация на общинската територия в % спрямо 2004
- Брой и покритие в км² на кадастралните карти

Цел 1.2.: *Обновяване и подобряване на техническата и социална инфраструктура, обслужваща населението на общината.*

Мярка 1.2.1: *Пътна инфраструктура – разширяване и трайно подобряване на състоянието ѝ*

- Дължина на реконструирана четвъртокласна пътна мрежа (км.)
- Инвестиции в пътната мрежа (лв.);
- Брой и дял на населението от общината, обслужвано от реконструирана четвъртокласна пътна мрежа
 - Дължина на ремонтираната улична мрежа в населените места (км.)
 - Брой ремонтирани обекти на образованието, здравеопазването, социалните грижи, културата, спорта и младежките дейности
 - Инвестиции в обекти на образованието, здравеопазването, социалните грижи, културата, спорта и младежките дейности (лв.)

Мярка 1.2.2: Изграждане и реконструкция на водопреносни мрежи, предотвратяване на потенциални бедствия и гарантиране на качеството на водата.

- Дължина на изградена канализационна мрежа - км
- Брой на населението, обслужвано от канализационна мрежа
- Относителен дял на населението, обслужвано от канализационна мрежа (%)
- Инвестиции в канализационната мрежа (лв.)
- Етап, на който се намира изграждането на ГПСОВ. Съпоставка на реалния етап с проектирания етап.
- Брой и дял на населението от общината, обслужвано от ГПСОВ
- Дължина на изградена водопроводна мрежа (км.)
- Дължина на рехабилитирана водопроводна мрежа (км.)
- Обем на изградени водоизточници (куб.м.)
- Инвестиции за изграждане и рехабилитиране на водоснабдителната мрежа (лв.)
- Брой жители, обслужвани от новите (рехабилитирани) водопроводни мрежи
- Относителен дял на населението с режим на водоползване (%)
- Относителен дял на населението с достъп до водопровод (%)

Мярка 1.2.3: Изграждане на високоефективни преносни мрежи и въвеждане на енергийно-ефективни технологии.

- Дължина на изградена газопреносна мрежа (км.)
- Брой на населението, обслужвано от газопреносна мрежа
- Относителен дял на населението, обслужвано от газопреносна мрежа (%)
- Инвестиции в газопреносната мрежа (лв.)
- Дължина на изградената мрежа на улично осветление (км.)
- Брой изградени мощности от възобновяеми енергийни източници

Мярка 1.2.4: Разширение и модернизация на инфраструктурата, осигуряваща чиста и здравословна околна среда

- Изградени мощности за разделяне на отпадък, преработка и компостиране на биологичен отпадък
- Реализирана програма за подобряване качеството на атмосферния въздух

Мярка 1.2.5: Изграждане и реконструкция на инфраструктурата с висок социално-икономически ефект.

- Реконструиране на стадион и важни спортни обекти
- Брой изградени пазари
- Реконструирани гробищни паркове в дка.

Приоритет 2: Развитие на икономиката на територията на Община Бойница и увеличаване на нейната конкурентоспособност

Цел 2.1: *Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика чрез привличане и задържане на инвестиции.*

Мярка 2.1.1: *Подобряване на бизнес-средата за инвестиции*

- Разработени и изпълнени инвестиционни програми в подкрепа на местния бизнес
- Внедрена система от преференции за развитие на бизнеса и включена в нормативните документи на общината
- Създаден Индустириален Парк, Бойница.
- 10 местни фирми-бенефициенти от дейности по тази мярка
- Реализирани кампании за промоции и реклама на възможностите за бизнес в Община Бойница.

Мярка 2.1.2: *Стимулиране на инвестициите във високотехнологични и иновационни производства.*

- Реализирани инвестиции във високотехнологични и иновационни производства в размер на 590 000 лева.
- Създаден Високотехнологичен Бизнес Инкубатор.

Мярка 2.1.3: *Създаване на подпомагащи развитието на бизнеса структури.*

- Създаден Консултативен съвет за местно икономическо развитие.
- Изграден Бизнес-център, Бойница

Цел 2.2: *Осигуряване на възможности за инвестиции и развитие на машиностроителната промишленост, електроника, електротехника, транспортни и логистични дейности.*

Мярка 2.2.1: *Насърчаване на инвестициите в областта на машиностроителната промишленост, електроника, електротехника, транспортни и логистични дейности.*

- Реализирана програма за стимулиране инвестициите във водещите за общината отрасли
- 10 участия в специализирани международни панаири и изложения, фестивали и празници.

Цел 2.3: *Създаване на условия и стимулиране развитието на малкия и среден бизнес.*

Мярка 2.3.1: *Повишаване ефективността на малките и средни предприятия.*

- Осъществени 6 съвместни бизнес мисии от и до 5 побратимени на Бойница градове
- Създадени 4 партньорства чрез програми за трансгранично сътрудничество (ТГС) между местни фирми и тези от гранични държави – Румъния и Сърбия

Цел 2.4: *Развитие на селското стопанство като традиционен отрасъл и осигуряване на трайна заетост в селските райони на общината*

Мярка 2.4.1: *Развитие на селата и земите извън селищата чрез създаване на алтернативна заетост и изграждане на ефективни селскостопански производства*

- Изградени на селскостопанските пътища в км.
- Изграждане на напоителни системи в км.
- Рекултивирани нарушени терени в дека.
- Развити нови площи с трайни насаждения (овощни, лозя и ягодоплодни) и лечебни растения в дека.
- Създадени нови 8 частни животновъдни ферми

Мярка 2.4.2: *Изграждане на агро-структури от европейски тип*

- Изградени 2 нови сдружения на селскостопански производители (маркетингови кооперации)
- Обучени 45 предприемачи в селското стопанство вкл. за развитие на алтернативни производства
- Реализирана програма за подпомагане на местните земеделски производители за покриване на европейските стандарти и изисквания.

Мярка 2.4.3: Подобряване състоянието и стопанската значимост на горския фонд на територията на общината

- Залесени изоставени и ерозирани земи в дка.
- Създадени нови площи с горскоплодни насаждения в дка.
- Създадени нови площи с ценни дървесни видове в дка.
- Подобрени и доизградени горски пътища в км.

Приоритет 3: Подобряване на жизнената среда и превръщане на общината в предпочитано място за живот и реализация

Цел 3.1: *Адаптиране на социалната инфраструктура към определени обществени групи – социално слаби, хора с увреждания, възрастни хора, деца в неравностойно положение, малцинства и др.*

Мярка 3.1.1: Подобряване на инфраструктурата, ползвана от групи в неравностойно положение.

- Изградени 5 съоръжения за достъп до административни сгради и по основните пешеходни зони и пътеки за хора с увреждания
- Реконструирани 20 сгради, общинска собственост, с цел подобряване на достъпа до тях за хора с увреждания

Мярка 3.1.2: Стимулиране на обществената активност и въвеждане на “добри практики” за приобщаване на целеви групи.

- 25 деца в риск обхванати от програми за адаптация
- 10 души обхванати Програма за превенция на наркомании
- 5 обществени форума за проблемите на групите в неравностойно положение

Цел 3.2: *Подобряване условията за живот на младите хора.*

Мярка 3.2.1: Стимулиране на младежите за включване им в обществения живот.

- Възстановени и изградени 5 детски и спортни площадки на територията на община Бойница
- Реконструкция на спортния комплекс в с. Бойница

Мярка 3.2.2: Подобряване на качеството на образованието

- Подобрена учебна и материално-техническа база в 2 училища, 2 детски градини и 1 детски ясли.
- 10 преподаватели обхванати от програми за квалификация и преквалификация на кадрите

Цел 3.3: *Изграждане на удобна и съвременна жизнена среда*

Мярка 3.3.1: Развитие на инфраструктура, осигуряваща възможности за висок жизнен стандарт.

- Възстановен и реконструиран Лесопарк - Бойница
- Облагородени 15 дка от пространства и рекреационната инфраструктура
- Изградена многофункционална спортна зала.

Мярка 3.3.2: Опазване и обогатяване на културно-историческото наследство в Община Бойница.

- 3 паметници на културата, обхванати от консервационни и реставрационни дейности
- Подобрена на материално-техническата база на 2 културни института

Мярка 3.3.3: Развитие на туризма и обогатяване на регионалния туристически продукт.

- Създаден рекламен пакет, промотиращ регионалния туристически продукт
- Изграден високо-категориен хотел, насочен към нуждите на туристопотока в с. Бойница
- Създаден уебсайт за туристическите дестинации в северозападна България
- Създадени 2 трансгранични маршрута със Сърбия и Румъния

Цел 3.4: *Повишаване на ефективността на енергопотребление на битовите и обществени потребители.*

Мярка 3.4.1: Стимулиране използването на енергийно ефективни мерки от битови и обществени потребители

- Изготвен план за саниране на обществени и частни сгради, училища и детски градини
- Изготвена програма за енергийната ефективност и възобновяеми енергийни източници и реализацията им.
- Създаден Информационен Център по енергийна ефективност.

Приоритет 4: Повишаване на административния капацитет и качеството на работната сила

Цел 4.1: *Повишаване на професионалното равнище на работната сила чрез допълнителна квалификация съобразно потребностите на пазара на труда.*

Мярка 4.1.1: Подобряване качеството на образованието на младежите и квалификацията на работната сила.

- Внедрена система от професионални обучения, квалификационни и преквалификационни програми
- Създадена програма за развитие на работната сила и общински консултативен съвет за партньорство в образованието и обучението

Цел 4.2: *Изграждане на съвременна и компетентна администрация.*

Мярка 4.2.1: Развитие на капацитета на Община Бойница за комплексно и професионално обслужване на гражданите

- Сертифицирана общинската администрация по стандарта за качество ISO 9001-2000 не по-късно от 2008г.
- Осъществени 10 обучения за повишаване квалификацията на служителите от общинската администрация и общинските съветници
- Внедрени 4 комплексни административни услуги на местно ниво
- Внедрени 10 електронни услуги
- Изградена функционална и динамична Интернет страница на общината не по-късно от 2008 г.

Цел 4.3: *Развитие и укрепване на институционалната среда за усвояване на европейските фондове, създаване на публично-частни партньорства и реализиране целите и задачите на плана.*

Мярка 4.3.1: Създаване на капацитет за ефективно планиране, програмиране, управление, контрол, наблюдение и оценка и подготовка за усвояване на средствата по структурните инструменти на ЕС, а така също от национални и местни източници.

- Изграден център за обществена информация и информация за Европейския съюз в Читалищните библиотеки
- Създаден Общински консултативен съвет за развитие на човешкия потенциал с участието на представители на социално-икономическите партньори
- Създадена “Банка проекти за фондове на ЕС” до края на 2008г.

Мярка 4.3.2: Поддържане и разширяване участието на Община Бойница в местни, регионални, национални, международни мрежи и партньорства

- Реализирани 4 съвместни инициативи с побратимени градове
- Изградени 2 обществено-частни партньорства в подкрепа на местното и регионално развитие

Приоритет 5: Балансирано развитие на населените места в общината в контекста на устойчивото регионално развитие

Цел 5.1: *Анализ и планиране на потребностите и икономическо развитие на селата*

Мярка 5.1.1: Стимулиране на балансираното развитие на населените места

- Създаден агро-бизнес център
- Общинската програма за комасация на земеделски земи реализирана в землищата на поне 4 селища

Цел 5.2: *Намаляване на различията между селските райони и града*

Мярка 5.2.1: Повишаване на стандарта на живот в селските райони.

- Изградени еднотипни автобусни спирки във всички селата от общината
- Възстановени и изградени 5 детски и спортни площадки в населените места
- Осигурени качествени комуникации и Интернет във всички селища

След приемането на Плана за развитие от Общински съвет, Кметът на общината ще назначи Постоянна работна група към общината, която да разработи Индикатори за оценка на реализацията на Плана за развитие, по които ще извършва оценка на ефективността му всяка година. Примерният списък на индикатори е както следва:

По предложение на кмета на общината, общинският съвет определя работна група за наблюдение, която извършва мониторинга и оценката на изпълнението на плана за развитие. Постоянната работна група изпълнява следните задачи:

- разглежда и утвърждава индикаторите за наблюдение на изпълнението на плана;
- периодично извършва преглед на постигнатия напредък по отношение на целите;
- анализира резултатите от изпълнението на мерките и степента на постигане на целите;
- разглежда резултатите от междинната оценка;
- разглежда предложения за преразпределение на средствата по мерките;
- предлага промени, свързани с постигането на целите на плана.

Кметът изисква регулярни отчети от работната група извършваща надзора и оценката за осъществяване на плана. В отчетите се оценява прогреса при реализацията на задачите и мерките, обсъжда се изпълнението на посочените показатели на реализацията (посочва се дали задачата/мярката е осъществена или не; ако е реализирана - какъв е прогресът, а ако не - причината за неизпълнението или закъснението).

Заклучителната оценка се извършва след изтичане на плановия период и включва:

- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси за изпълнение на плана за оценка на общото въздействие

- анализ на положителните и отрицателните фактори при изпълнението на програмата
- оценка на степента на постигане на целите и на устойчивостта на резултатите
- изводи и препоръки относно прилагането на политиката за регионално развитие

По резултатите от заключителната оценка и анализа на социално-икономическите фактори се изготвя нов план за следващия период на планиране.

Оценката за осъществяването на плана може да бъде вътрешна или външна. За външната оценка се наема независима професионална институция. За вътрешната оценка е достатъчна същата институция, която е координирала реализацията на плана и упражнявала надзор по неговото осъществяване.

Оценките се възлагат от кмета на общината.

ЗА РЕФЕРЕНЦИИ:

Приоритети на структурните фондове на ЕС за периода 2007-2013 г.

<i>Европейски фонд за регионално развитие</i>		
Финансирани основни приоритети и мерки за периода 2007-2013		
Конвергенция/Сближаване	Регионална конкурентоспособност и заетост	Европейско териториално сътрудничество
<ul style="list-style-type: none"> • Изследвания, технологии и развитие, иновации и предприемачество • Информационно общество • Околна среда • Предпазване от рискове • Туризъм • Транспорт: трансевропейски мрежи и чист градски транспорт • Енергия, вкл. трансевропейски мрежи • Образование • Здравеопазване • Директни помощи за инвестиции в МСП <p><u>Заб.:</u> Регионите с БВП под 75% от средното за Общността имат право на достъп до тази цел</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Иновации и икономика на знанията – капацитет за изследвания, технологии и развитие, и иновации – иновации в МСП – предприемачество – финансови инструменти и инкубаторни възможности • Околна среда и предпазване от рискове • Достъп извън основните градски центрове до транспортни и телекомуникационни услуги от общ икономически интерес <p><u>Заб.:</u> Всички региони от ЕС, които нямат право на достъп до цел “Конвергенция”, отговарят на условията по тази цел</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Трансгранични социално-икономически дейности • Транснационално сътрудничество • Работа в мрежа и обмен на опит между регионалните и местните власти

<i>Европейски фонд за регионално развитие</i>		
Финансирани основни приоритети и мерки за периода 2007-2013 по специфични райони		
Селски райони	Райони с природни препятствия	Градско измерение
<ul style="list-style-type: none"> • Инфраструктура • Телекомуникационни мрежи и услуги • Развитие на нови дейности, извън аграрни и рибния сектор • Засилване на връзките между градските и селските райони • Развитие на туризма и услугите в селата 	<ul style="list-style-type: none"> • Достъпност • Икономически дейности, свързани с културното наследство • Устойчиво използване на природните ресурси • Туризъм 	<ul style="list-style-type: none"> • Възстановяване на физическата среда • Преустройство на нарушени терени • Развитие на историческото и културното наследство с мерки за насърчаване на предприемачество на местно ниво

Финансирани приоритети и мерки по европейски фондове – избираеми за периода 2007-2013

<i>Европейски социален фонд (ESF)</i>	<i>Фонд “Сближаване”</i>	<i>Селско развитие</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Адаптабилност на работниците • Достъп на търсещите работа до заетост и предпазване от безработица <p><i>В районите по цел “Конвергенция”, Европейския социален фонд се намесва с цел:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Разширяване на инвестициите в човешкия капитал • Засилване на институционалния капацитет на публичните администрации в следните области: <ul style="list-style-type: none"> - икономика - заетост - социална сфера - околна среда - законова рамка <p>Приоритетната ос, свързана с транснационалното сътрудничество, трябва да бъде включена в оперативна програма.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Трансевропейски транспортни мрежи • Опазване на околната среда • Устойчиво развитие <ul style="list-style-type: none"> - Енергийна ефективност - Възобновяема енергия - Транспорт <p><i>Заб.: Това засяга държавите членки с БВП под 90% от средното за Общността</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване на конкурентоспособността в селското и горското стопанство • Мениджмънт на земите: <ul style="list-style-type: none"> - Устойчиво използване на земеделските земи - Устойчиво използване на горските земи • Диверсификация на селската икономика и качеството на живот в селските райони • Подходът Лидер

Изследвания, технологии и развитие 2007-2013

7-та Рамкова програма за изследвания, технологии и развитие трябва да бъде фокусирана върху следните 6 приоритета:

1. Създаване на европейски центрове of excellence чрез сътрудничество между лаборатории
2. Лансиране на европейски технологични инициативи
3. Стимулиране творчеството на фундаменталните изследвания чрез конкуренция между екипите на европейско ниво
4. Придаване на повече привлекателност на Европа за най-добрите изследователи
5. Развитие на изследователската инфраструктура в европейски интерес
6. Подобряване на координацията на националните изследователски програми.

Образование и обучение 2007-2013

Новата програма се подразделя в 4 оси:

- Комениус (Comenius): Участие на учениците от ЕС в общи дейности
- Еразмус (Erasmus): Възможност за получаване на висше образование в чужбина
- Леонардо да Винчи (Leonardo da Vinci): Обучения в предприятия и обучителни центрове в друга европейска страна
- Грунтьвиг (Grundtvig): действия, свързани с мобилност

Култура 2007

Програмата възнамерява да засили:

- мобилността на работниците
- транснационалното движение на работници и културно-художествени произведения

- межкултурен диалог

<p>РАСЕ 2006-2010</p> <p>Програма на Общността за подпомагане на предприемачеството и конкурентоспособно ста на предприятията</p>	<p>Предложението на Европейската комисия е структурирано около 4 основни цели, подразделени на 18 действия.</p> <p>4-те основни цели са:</p> <p>Цел 1 : ускоряване адаптирането на индустрията към структурните промени;</p> <p>Цел 2 : насърчаване създаването на среда, благоприятна за инициативи и за развитие на предприятията, особено на малките и средните предприятия;</p> <p>Цел 3 : насърчаване създаването на среда, благоприятна за сътрудничество между предприятията;</p> <p>Цел 4 : засилване на по-добрата експлоатация на потенциала на политиките за иновационно, изследователско и технологично развитие.</p> <p>18-те действия са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Насърчаване и засилване на интеграцията на информационните и комуникационните технологии в бизнес стратегиите 2. Насърчаване на корпоративната социална отговорност и устойчивото производство 3. Засилване на конкурентоспособността на предприятията и адаптирането им към промените в специфични сектори 4. Насърчаване на предприемаческия дух 5. Подпомагане поемането на риск от страна на предприемачите 6. Свързване на предприятия с цел растеж и конкурентоспособност 7. Насърчаване достъпа до финанси за предприятия, особено за МСП 8. Създаване на благоприятна за предприятията регулаторна и административна рамка на национално ниво 9. Засилване на ТГС между компании от ЕС 10. Насърчаване и улесняване на международните бизнес връзки за предприятия от ЕС 11. Функциониране на европейските мрежи за подкрепа на бизнеса 12. Засилване на иновациите чрез по-добри знания и по-ефективен мениджмънт на интелектуалната собственост 13. Насърчаване на технологичния трансфер и кластери 14. Насърчаване на организационните и други не-технологични иновации, вкл. и дизайн 15. Анализ и мониторинг за подобряване разбирането на вътрешните фактори за конкурентоспособността и иновативността на предприятията 16. Принос за подобряване качеството на регулаторната рамка на Общността 17. Оценка 18. Разпространение
--	---

План за действие в областта на иновациите

Публикуване през април 2004 г. на консултативен документ, фокусиран върху следните 6 цели:

- иновирание навсякъде
- поява на иновацията на пазара
- знания навсякъде
- инвестиране в иновацията

- умения за иновации
- ефективно управление на иновациите

Околна среда 2007-2013

Възможности за финансиране чрез следните инструменти:

- LIFE – Демонстрационни проекти
- Natura
- Трети страни
- Подпомагане на екологични организации.

План за действие в областта на предприемачеството

Представяне на сайта на Генерална дирекция “Предприятия” на 5 цели и 9 ключови действия:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/action_plan.htm

Цели:

- *Подхранване на предприемаческия дух*
- *Насърчаване на повече хора да станат предприемачи*
- *Свързване на предприемачи с цел растеж и конкурентоспособност*
- *Подобряване на финансовия поток*
- Създаване на по-благоприятна за МСП регулаторна и административна рамка

9-те ключови действия са:

1. Предприемачество и младежите
2. Намаляване на риска от провал в бизнеса
3. Улесняване на трансфера на бизнес дейности
4. Подобряване на социалната сигурност на нови собственици на малък бизнес
5. Подпомагане “по мярка” на жените и етническите малцинства
- 6А. Улесняване сътрудничеството на малкия и средния бизнес на вътрешния пазар
- 6В. Подкрепа за иновативните кластери
7. По-голяма справедливост (equity) и по-силен баланс
8. Вслушване в предложенията на МСП
9. Намаляване сложността с цел справяне с данъчното законодателство

Услуги от общ интерес

Публикуването на Бялата книга по този въпрос е от юни 2004 г. Тази Бяла книга предлага Комисията:

- да приеме решение за прилагането на чл. 86 от Договора за държавната помощ във вид на компенсация за публична услуга, предоставяна по някои доверени задачи при функционирането на услуги от общ икономически интерес, до юли 2005 г.,
- да приеме общностната рамка за държавната помощ във формата на компенсация за публична услуга, до юли 2005 г.
- да приеме изменение на Директива 80/723/ЕЕС за прозрачността на финансовите връзки между държавите членки и публичните задачи, до юли 2005 г.,
- да доизясни при какви условия компенсациите за публична услуга могат да бъдат държавна помощ по силата на чл. 87 (1), до юли 2005.

Инвестиционни фондове, опериращи в България

Avlar Bioventures Fund 2 (www.avlar.com/evlar_site_in_pro.htm)

Период на действие: 2001-2006

Региони: ЕС (15+10), България, Румъния, ЕАСТ

Проекти, които се финансират от Инвестиционния фонд:

- Здраве, социална сфера, нови технологии, политика на МСП, Иновации, Икономика, Финанси;
- Подкрепа на фирми от сферата на биотехнологиите и здравеопазването (при създаването и в ранен етап на развитие)
- Фондът участва до 10 % от рисковия капитал на компанията, с максимум до 3.3 млн. Евро

Годишен бюджет на фонда - 45-75 млн. евро;

Финансиране на проекта: до 3.3 млн. евро

Baring Private Equity Partners (www.bpep.com/bpep/index.asp)

Региони: ЕС(15+10), България, Румъния, Нови независими държави, Азия

Проекти, които се финансират от Инвестиционния фонд:

- капиталово финансиране за средния предприятия, които планират разширяване;

Фондът ще държи мажоритарен или миноритарен дял

Годишен бюджет - 15 млн. евро;

финансиране на проекта: между 5 и 10 млн. евро

DBG Eastern European Fund LTD 2 (www.dbgee.com)

Период на действие: 2003-2013

Региони - България, Румъния, Балкани

Проекти, които се финансират от Инвестиционния фонд:

- Услуги, Политика на МСП, Индустрия, Заетост, Икономика, Финанси, Местно развитие
- Капиталово финансиране за периферни компании; насърчаване на инвестициите, насърчаване на производството

Бенефициенти - корпорации, малки и средни фирми

Годишен бюджет - 80 млн. евро;

Финансиране на проекта: между 3 и 12 млн. евро

Black Sea Fund L.P (www.globalfnace.gr)

Региони - България, Румъния, Нови независими държави, Балкани

Проекти, които се финансират от Инвестиционния фонд:

- Услуги, Политика на МСП, Индустрия, Икономика, Финанси
- Капиталово финансиране за компании с потенциал за растеж
- Малки и средни предприятия;

Фондът участва с инвестиция, не по-поляма от 15 % от поверения капитал на всяка една компания

Годишен бюджет - 100 млн. евро;

Финансиране на проекта: между 2.2 и 10.1 млн. евро